

Bilag 2.1

14.03.2025

Versjon 0.9

Krav til design

Beredskapsbusser 2025

Ruter#

Innhold

Om dette dokumentet	4
Hensikten med dokumentet	5
Slik leser du dokumentet.	6
1 Operatørens ansvar.	7
2 Generelt om merking.	8
3 Kvalitet til merking	9

Utvendig

4 Grunnfarge.	15
5 RuterBy + nettverkssymbol (høyre). . .	17
6 Kontrastmerking rundt dører	19
7 Farger på døråpnerknapper	21
8 Merke for PRM (høyre)	22
9 Operatørens logo (høyre)	24
10 Merke for nødutgang til dør	25
11 Billett-merker (fremste dør)	26
12 Internnummer (front)	28
13 Ruter logo (front)	30
14 Merke for PRM (front)	31
15 RuterBy (venstre)	33
16 Nettverkssymbol (venstre).	34
17 Operatørens logo (venstre)	35
18 Internnummer (bak).	36

Innvendig

19 Holdere til plakater	38
20 Merking ved førerområde	40
21 Merking av kortleser	46

Om dette dokumentet

Dette dokumentet stiller krav til hvordan Oppdragsgiver sine bybusser skal profileres. Dette inkluderer bruk og plassering av **logoer**, bruk av **farger** og **mønstre**, og **sikkerhetsmerking** og annen **informasjonsmerking** rettet mot kundene – både utvendig og innvendig.

I tillegg til dette fungerer også dokumentet som et instruksjonshefte til hvordan disse elementene skal gjenskapes på best mulig måte. Det er meningen at dette skal kunne leses og brukes av alle som måtte ha nytte av det gjennom hele prosessen. Fra de første monteringer på fabrikk, til senere vedlikehold.

Illustrasjoner og **fargekoder** som presenteres i dokumentet fungerer som støtte til krav-teksten, og er i seg selv ikke krav. Disse er ment som veiledende eksempler som illustrerer prinsippene for bruk og plassering.

Hensikten med dokumentet

Oppdragsgiver ønsker at kundene skal oppfatte Ruter så likt som mulig på tvers av alle kommunikasjonsflater. Det gir økt kunde verdi om den opplevelsen kundene møter er kjent, slik at man alltid vet hvordan man skal forholde seg til den – som igjen vil bidra til en økt følelse av trygghet og komfort. I tillegg vil dette også sikre at nødvendig informasjon som kunden møter på transportmiddelet er lett gjenkjennelig, slik at dette vil være raskt og enkelt å forstå for alle.

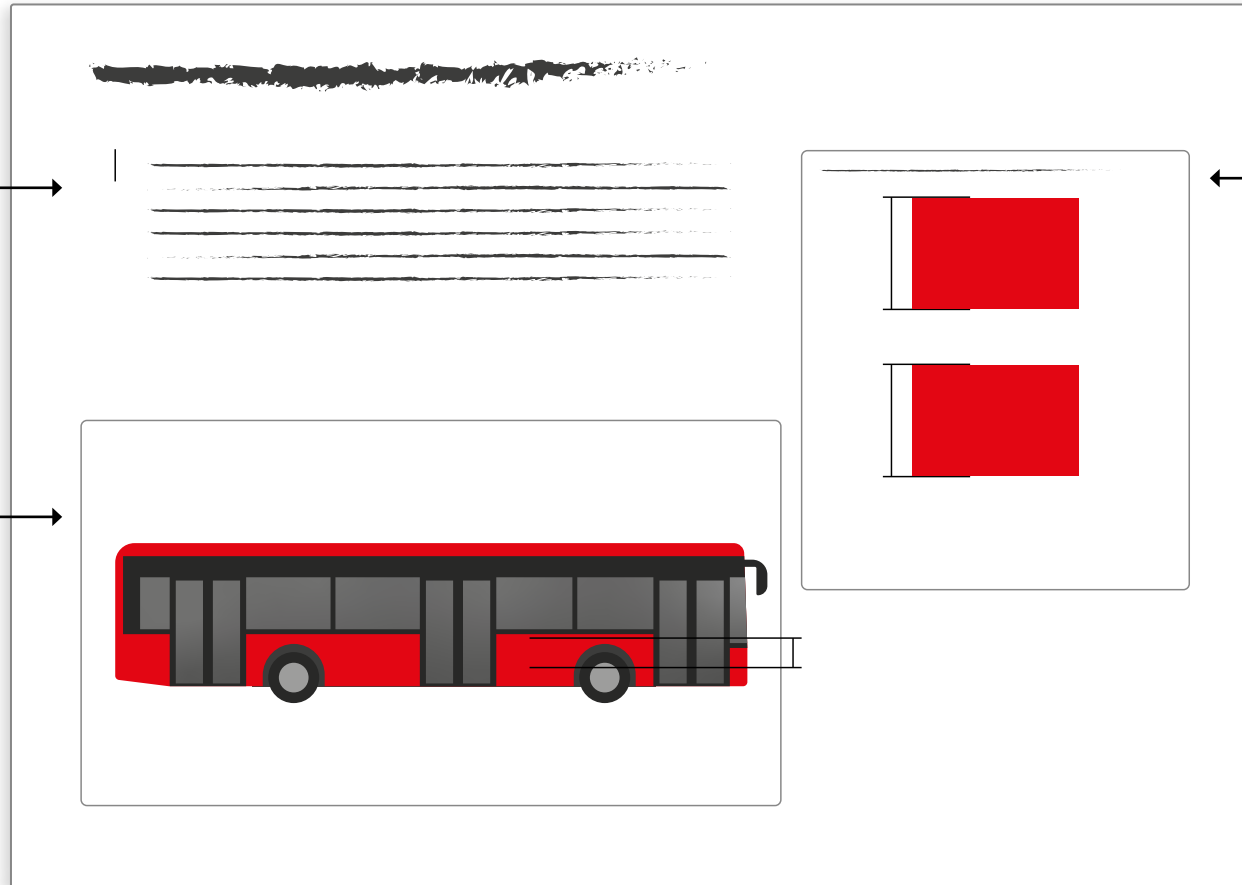
Transportmidlene er en stor kommunikasjonsflate, så her er det viktig å snakke til kundene med én stemme, både i det tekstlige og i det visuelle uttrykket. Dette vil bidra til et helhetsbilde av kundeopplevelsen.

Slik leser du dokumentet

Slik ser en typisk side ut:

Her ligger krav-teksten.
Det er primært denne
man skal forholde seg til.

Illustrasjon som
støtter opp eller
visualiserer kravet.

Ekstra informasjon om
produksjonsfil til merker.
Noen sider vil også gi
eksempler til farger.

Merk at illustrasjoner og fargekoder fungerer som støtte til krav-teksten,
og er i seg selv ikke krav.

1 Operatørens ansvar

- 1.1 Det er Operatørs ansvar å sørge for at alle busser er i tråd med kravene gitt i dette dokumentet.

2 Generelt om merking

- 2.1 **All merking skal utelukkende skje med merkene som er beskrevet i dette dokumentet. Ingen ytterligere merker skal plasseres.** Dersom det er behov for ytterligere merker må Oppdragsgiver kontaktes slik at nye retningslinjer og produksjonsfiler kan lages.
- 2.2 Det gjøres unntak for enkelte tekniske merker der det er konkret behov eller lovpålagt at disse skal være med. Dette gjelder for eksempel merker for CNG (trykksatt naturgass) og høyspenning.
- 2.3 Det gjøres også unntak for merker som ikke vil være synlig for kunder. Dette gjelder for eksempel merker som er plassert bak luker, inne i motorrom, etc.

3 Kvalitet til merking

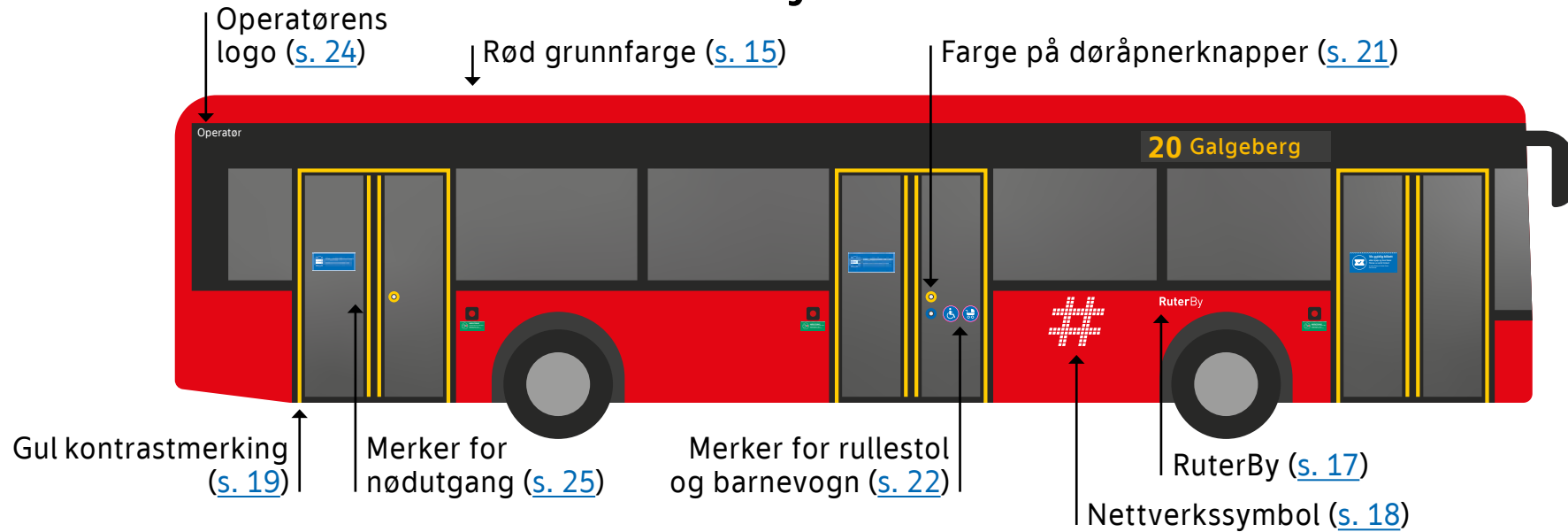
- 3.1 Alle merker skal være slitesterke og av god kvalitet for å sikre lengst mulig levetid.
- 3.2 Alle merker skal ta i bruk et lim som gjør at de sitter godt fast på det materialet det må festes på. Dette gjelder spesielt for merker som må festes på materialer med dårlig festeegne (lav overflateenergi).
- 3.3 Alle tosidige merker som festes innvendig på vinduer skal være ugjennomsiktig slik at merkets lesbarhet ivaretas selv under direkte sollys.
- 3.4 Alle merker knyttet til nødutganger (grønn), førstehjelp (grønn) og brannslukking (rød) skal trykkes på etterlysende folie som oppfyller kravene om etterlysningsgrad satt i DIN standard 67510.
- 3.5 Alle merker skal trykkes på brannsikkert materiale som oppfyller kravene til brannklasse B-S1-D0.
- 3.6 Det tillates at merker trykkes på annet materiale enn folie (f.eks. metallplate), og med annen monteringsløsning enn lim, om det skulle være behov for det.

Utvendig

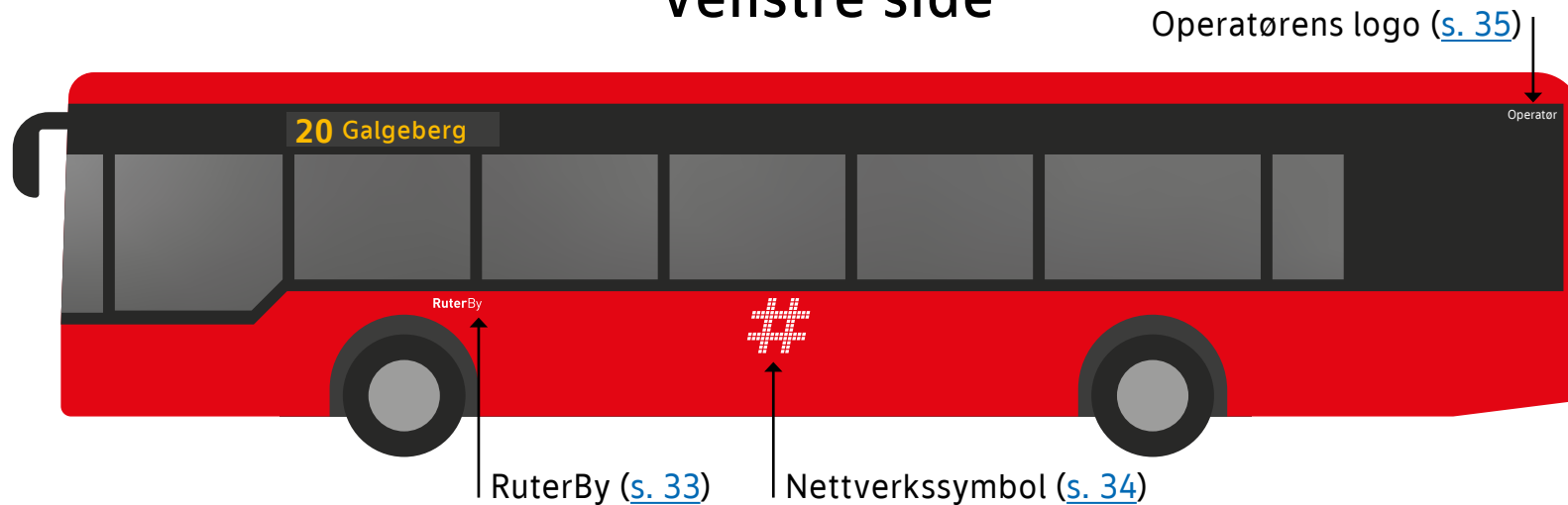
Oversikt singelbuss

11

Høyre side

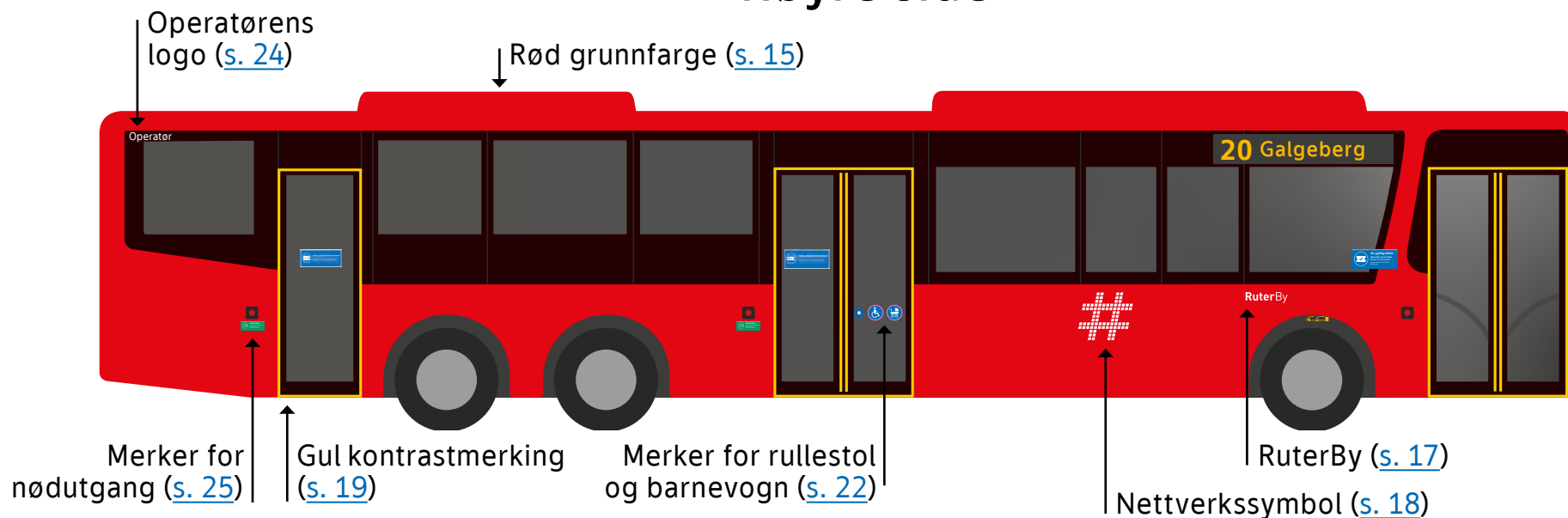
Venstre side

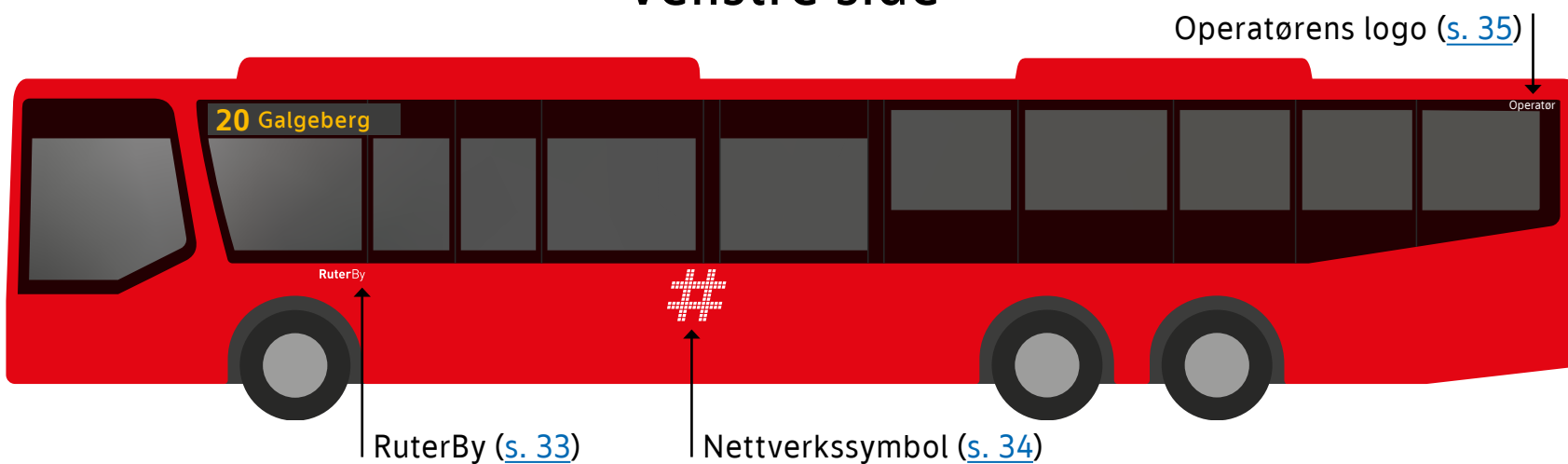
Oversikt boggibuss

12

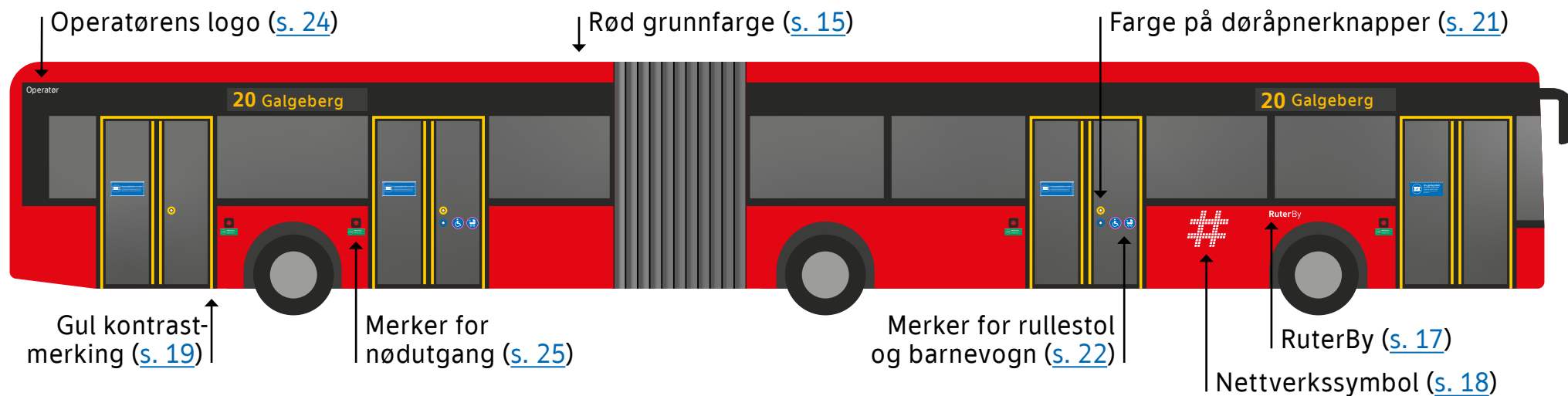
Høyre side

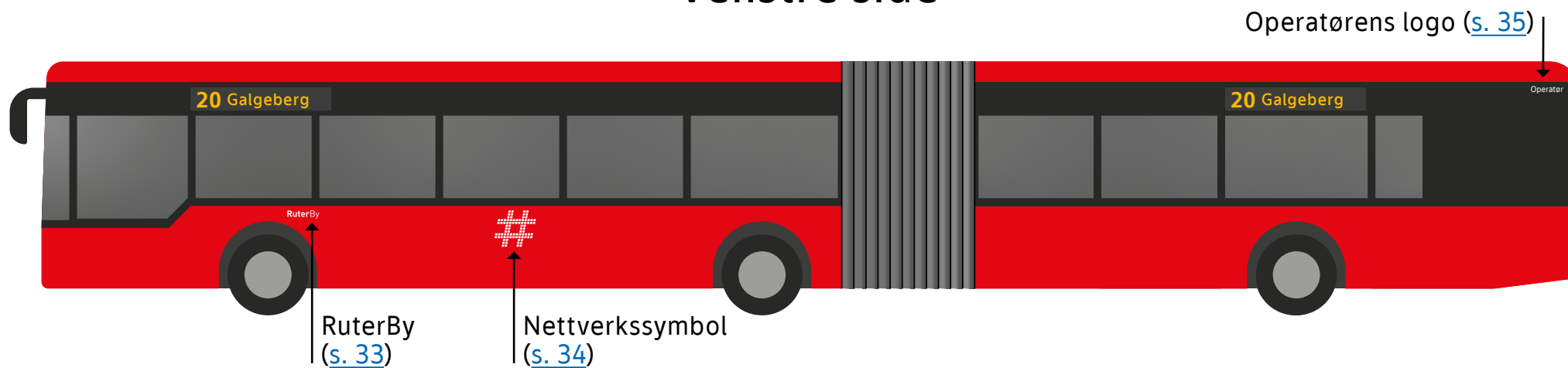
Venstre side

Høyre side

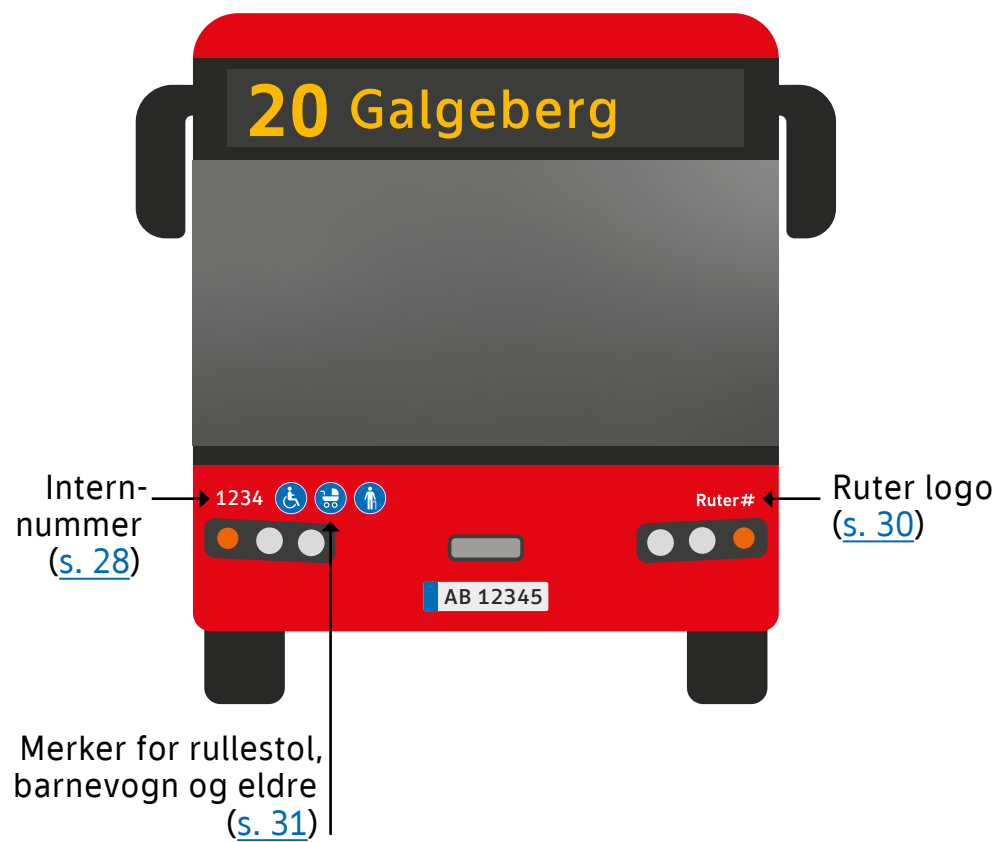
Venstre side

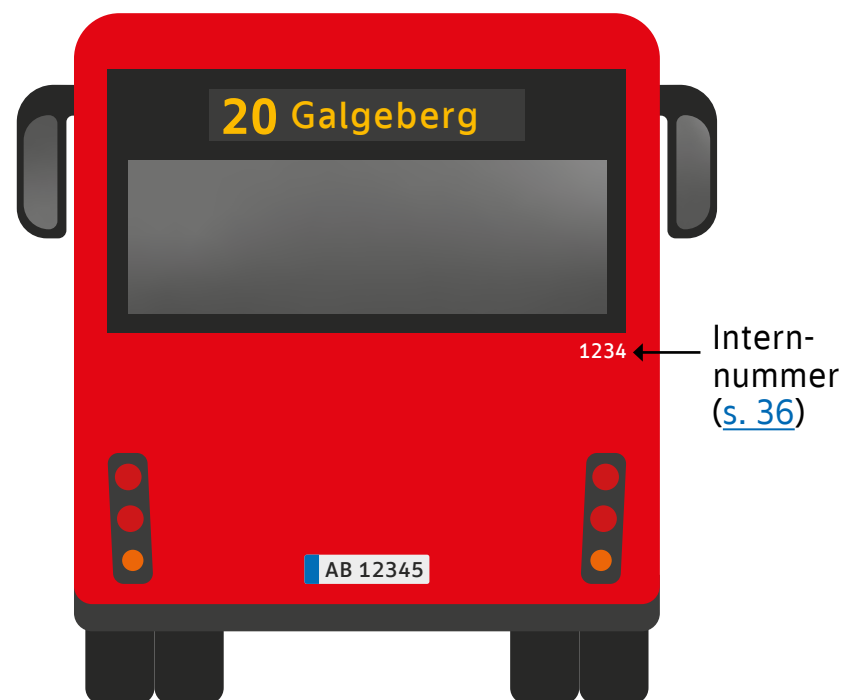
Oversikt alle busser

14

Front

Bak

4 Grunnfarge

15

- 4.1 Bussen lakkeres med RAL 3020 Verkehrsrot.
- 4.2 Bussen lakkeres på alle sider, inkludert tak. Det kan gjøres unntak for eksterne installasjoner på taket.
- 4.3 Bussens grunnfarge skal være hel og uten skader til enhver tid.
- 4.4 Bussens grunnfarge skal være av en slik kvalitet at den tåler reklameklistring (fjerning og oppsett jevnlig).

Lakkfarge

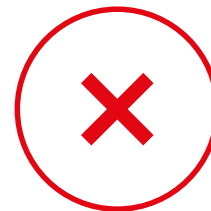
CMYK 0, 100, 100, 0
RAL 3020
PMS 485
NCS S 1085-Y90R

**Fargen som er vist over fungerer kun som en tilnærming av lakkfargen.
Bruk en RAL fargevifte eller en lakkprøve for korrekt lakkfarge.*

4 Grunnfarge

16

- 4.5 Elementer med bussens grunnfarge – eller andre farger – skal ikke brukes som dekor over eller mellom vinduer, med mindre dette inngår som en del av bussens konstruksjon.

5 RuterBy + nettverkssymbol (høyre)

17

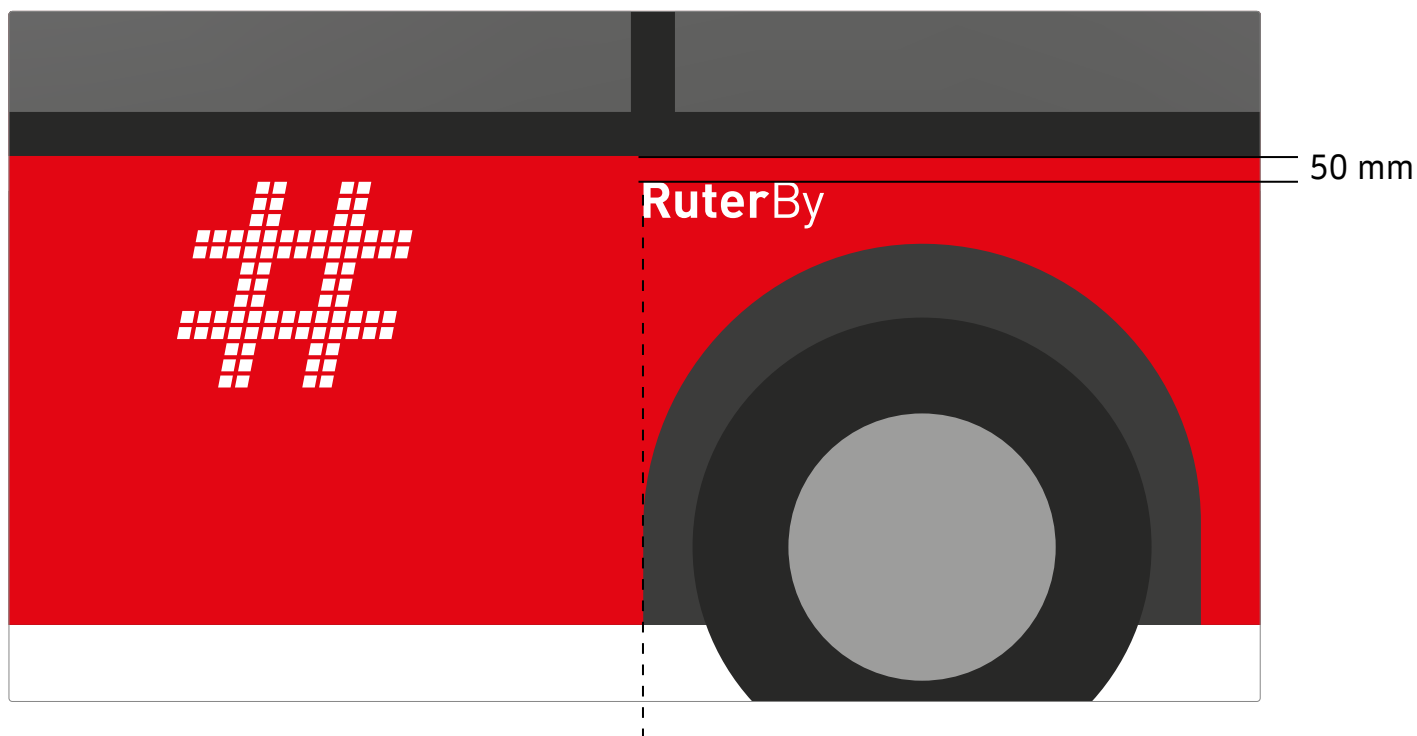
- 5.1 RuterBy-merket skal være ensfarget hvit. Den skal plasseres over fremre hjulbue, i kant med dens venstre side. Det skal være 50 mm avstand til plate/vinduskant over.

Produksjonsfil: «RuterBy_white.pdf»

1:10

70 mm **RuterBy**

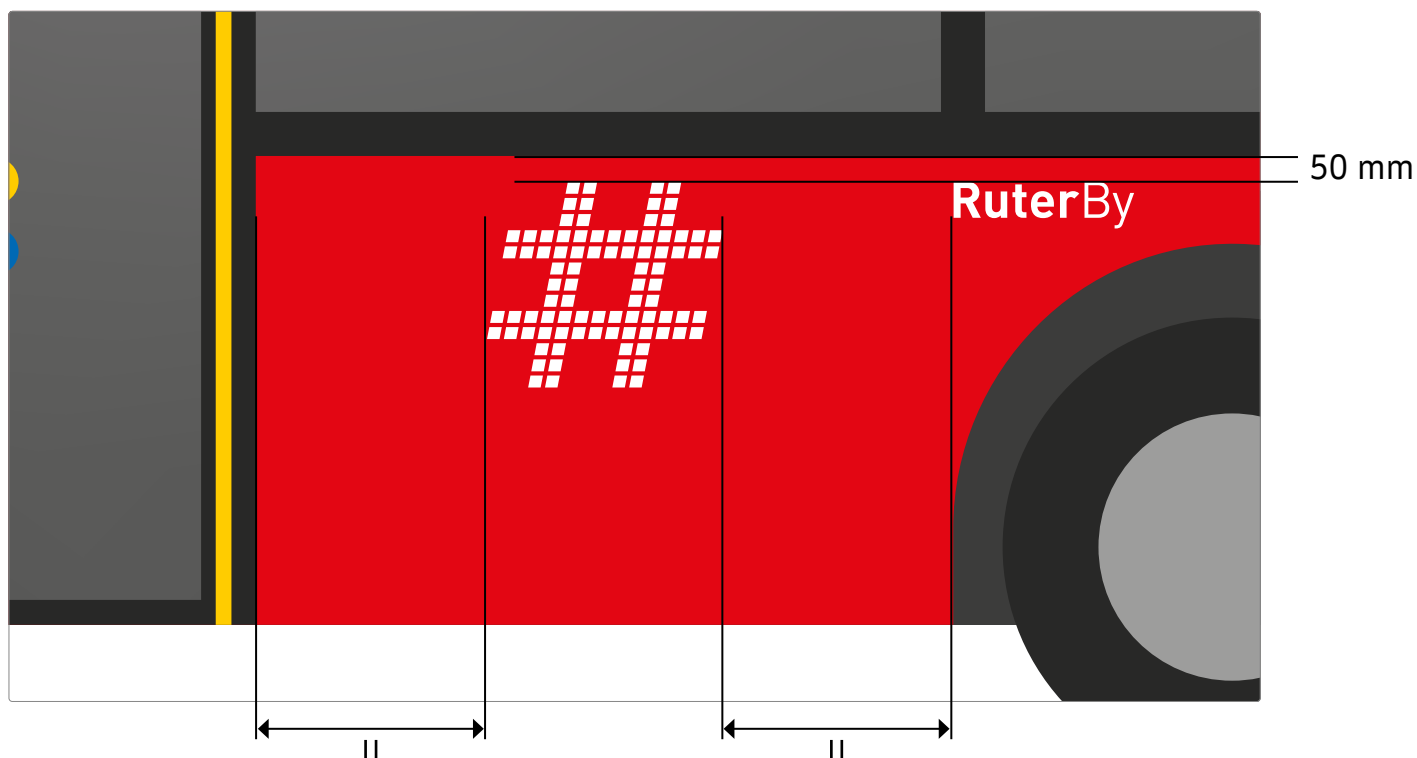
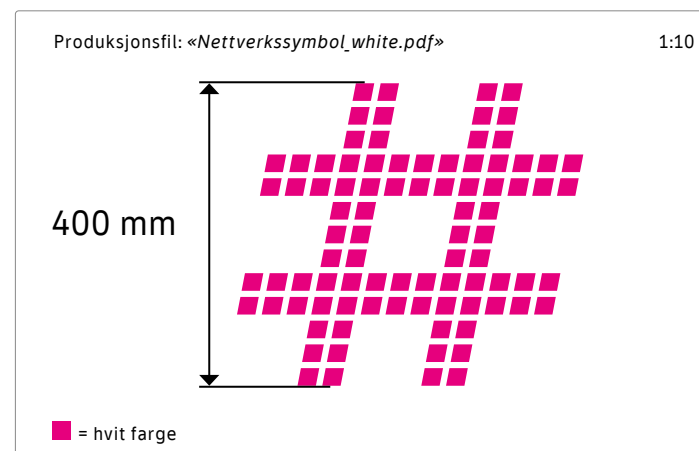
■ = hvit farge

5 RuterBy + nettverkssymbol (høyre)

18

- 5.2 Nettverkssymbolet skal være ensfarget hvit. Den skal plasseres midtstilt mellom døren og fremre hjulbue. Det skal være 50 mm avstand til plate/vinduskant over.

6 Kontrastmerking rundt dører

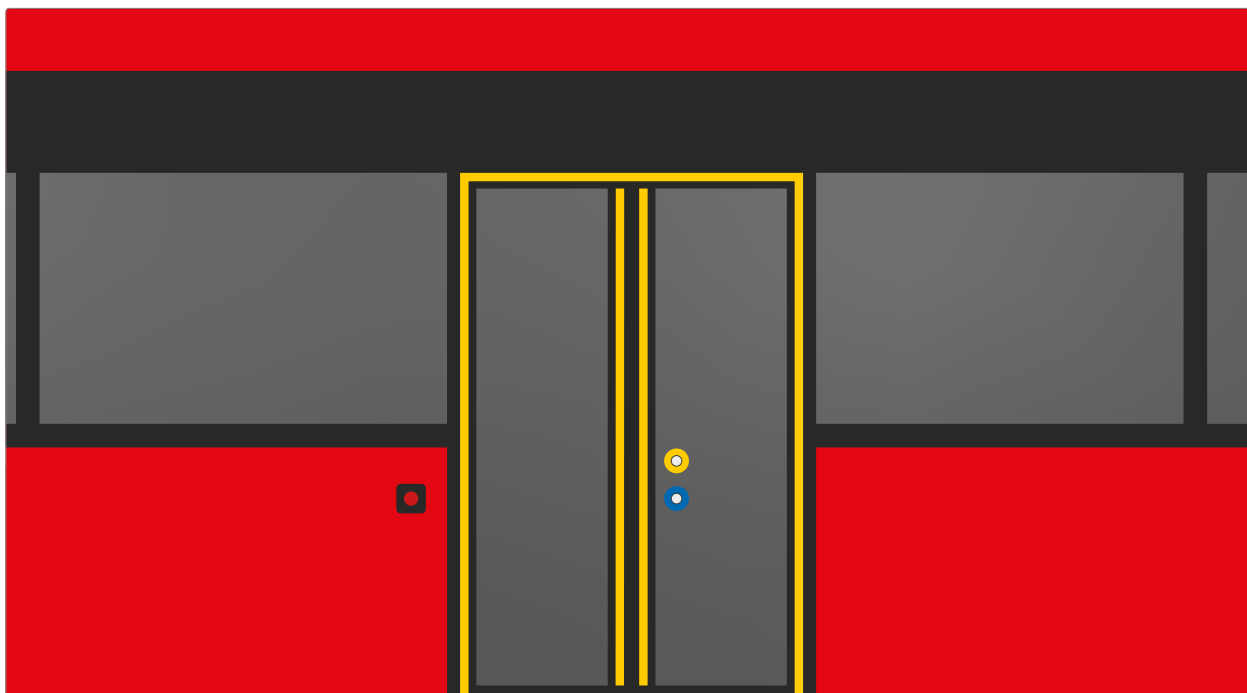
19

- 6.1 Kontrastmerking rundt dører skal være gul. Kontrastmerking plasseres som en linje rundt døråpningen. I tillegg plasseres to vertikale linjer på hvert dørblad, innerst mot gummilisten. Linjen skal ha en tykkelse på 35–45 mm.

Kontrastmerking

CMYK 0, 20, 100, 0
RAL 1003
PMS 123
NCS S 1080-Y10R

! Fargekoder er veiledende eksempler.

6 Kontrastmerking rundt dører

20

- 6.2 For enkeltdører skal kontrastmerkingen plasseres kun rundt døren, og ikke på dørbladet.

7 Farger på døråpnerknapper

21

- 7.1 Knapphus på generelle døråpnerknapper skal være gule.
- 7.2 Knapphus på døråpnerknapper for personer med redusert mobilitet (PRM) skal være blå.

Døråpnerknapp
(generell)

CMYK	0, 20, 100, 0
RAL	1003
PMS	123
NCS	S 1080-Y10R

Døråpnerknapp
(PRM)

CMYK	100, 50, 0, 0
RAL	5005
PMS	285
NCS	S 4060-R90B

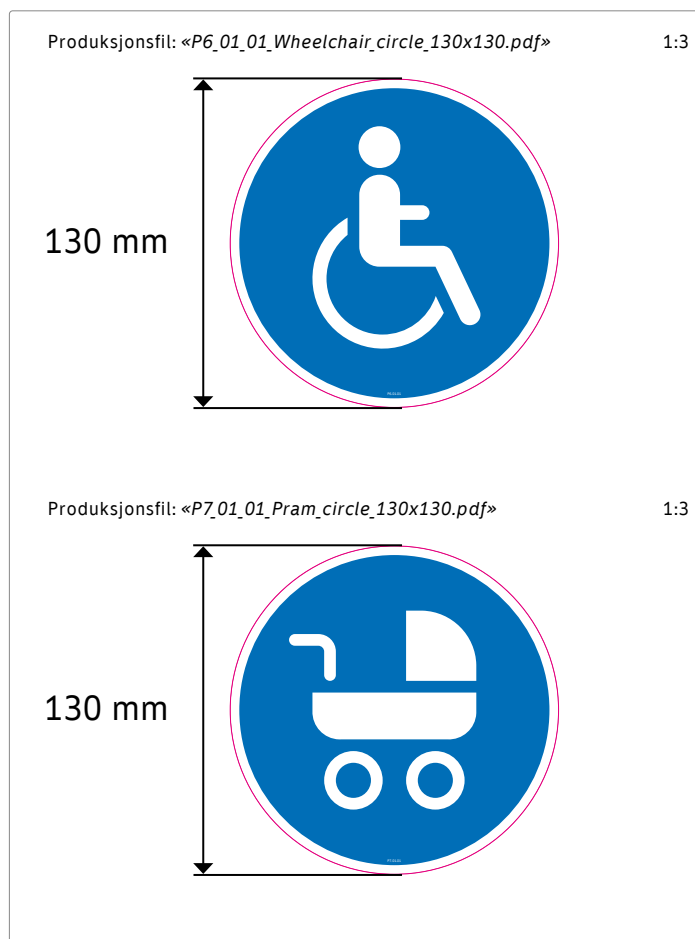
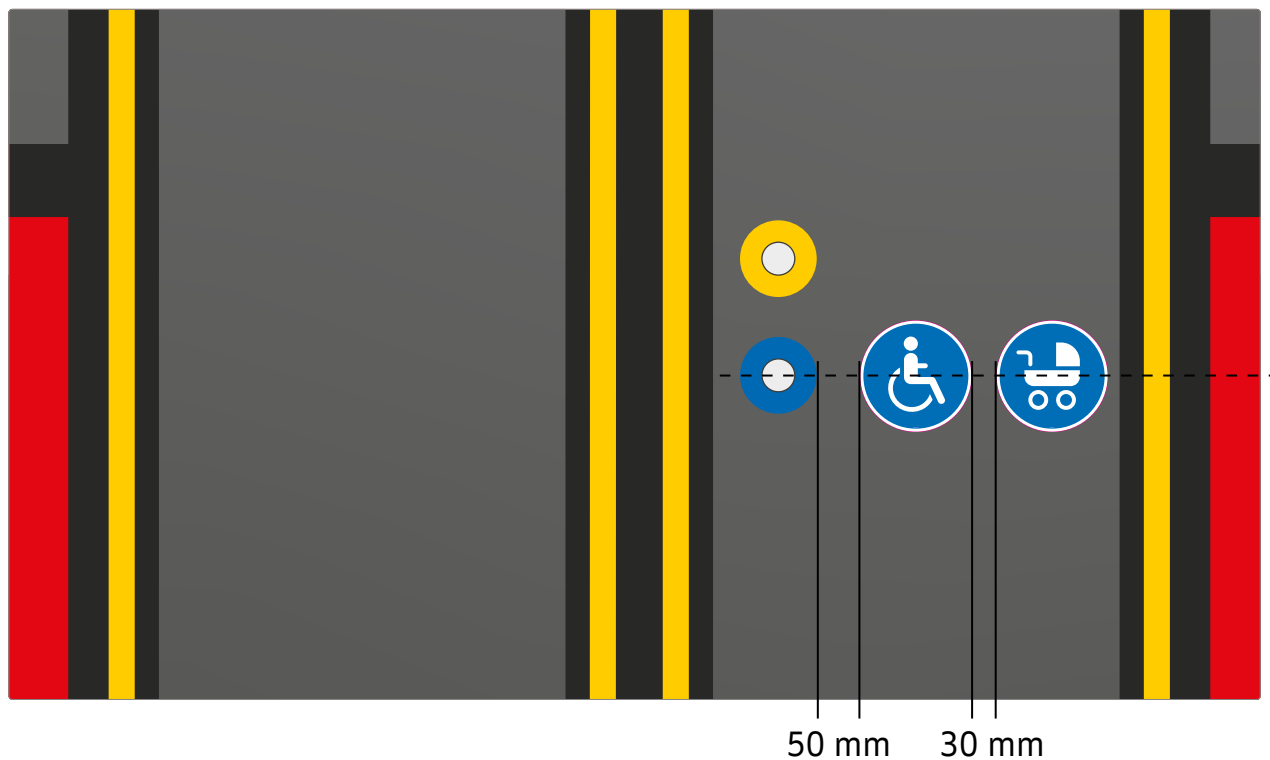
! Fargekoder er veiledende eksempler.

8 Merke for PRM (høyre)

22

- 8.1 Merke for rullestol plasseres til høyre for PRM signalknapp (personer med redusert mobilitet), med 50 mm avstand til knappen. Merket plasseres midtstilt med signalknappen.
- 8.2 Merke for barnevogn plasseres til høyre for merke for rullestol, med 30 mm avstand. Merket plasseres midtsilt med signalknappen.

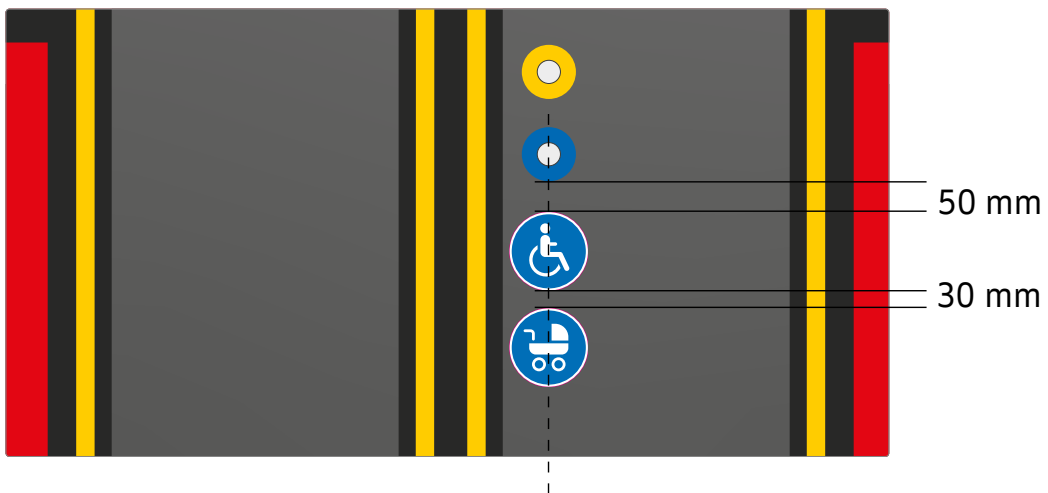
Alternative plasseringer

23

Merke for PRM (høyre)

- 8.3 Hvis det ikke er plass til merke for rullestol og barnevogn som anvist kan disse alternativt plasseres under knappen. Benytt samme prinsipper for rekkefølge og avstand.

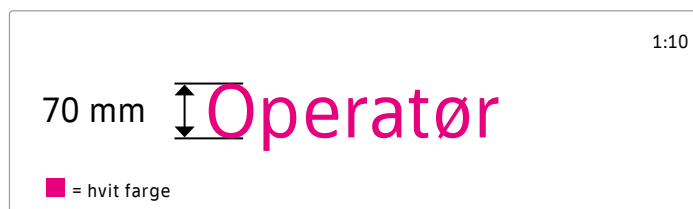
Alternativ 1

9 Operatørens logo (høyre)

24

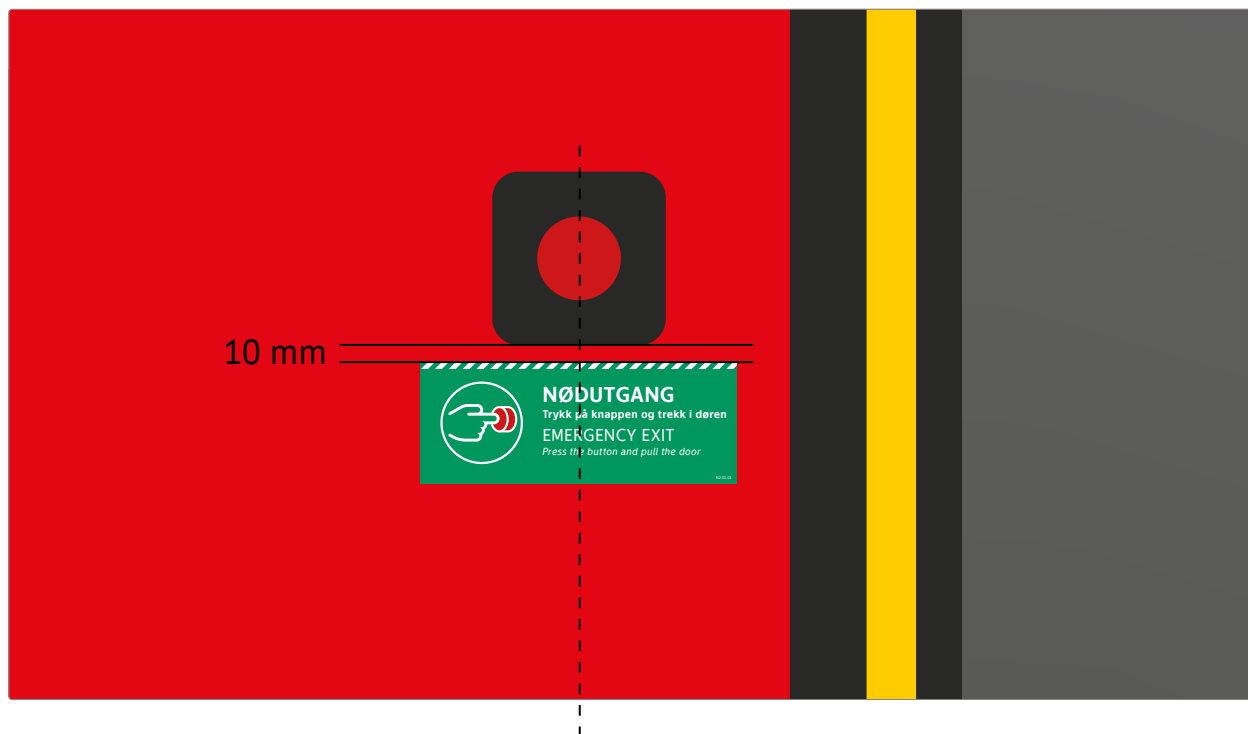
- 9.1 Operatørens logo skal være ensfarget hvit. Den skal plasseres øverst til venstre på vindu eller vindusramme bakerst på bussen. Det skal være 50 mm avstand til platekant over og til venstre for logoen.
- 9.2 Det er den enkelte Operatørs ansvar å gjøre klar produksjonsfil for sin logo. Logoens tekst skal være 70 mm i høyden (versalhøyden).

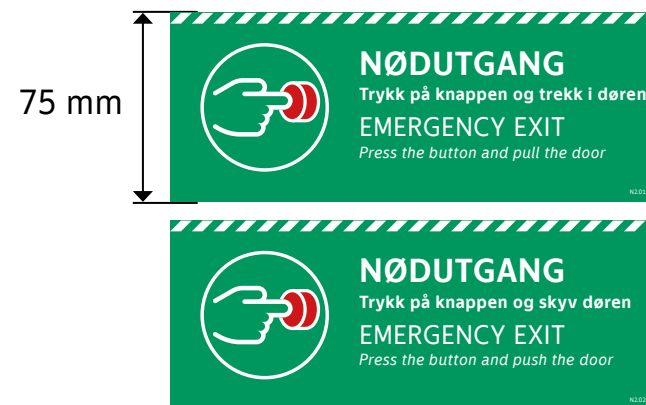
10 Merke for nødutgang til dør

25

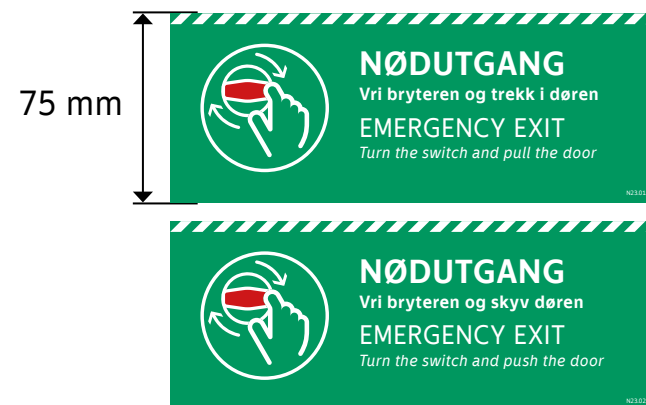
- 10.1 Merke for nødutgang knyttet til dører plasseres under knapp/bryter for nødutgang, med 10 mm avstand. Merket plasseres midtstilt med knappen/bryteren.
- 10.2 Sørg for at det brukes et merke som beskriver bruk av nødutgangen på riktig måte. Ta høyde for hva slags grensesnitt nødutgangen består av (knapp eller bryter), og om man skal «trekk i døren» eller «skyv døren». Om nødutgangen bruker en annen løsning må Oppdragsgiver kontaktes slik at nye retningslinjer og produksjonsfiler kan lages.

Produksjonsfil: «N2_01_01_Emergency_exit_button_pull_75x195.pdf» 1:3
«N2_02_01_Emergency_exit_button_push_75x195.pdf»

Produksjonsfil: «N23_01_01_Emergency_exit_switch_pull_75x195.pdf» 1:3
«N23_02_01_Emergency_exit_switch_push_75x195.pdf»

❗ Obs! Dette merket trykkes på etterlysende folie.

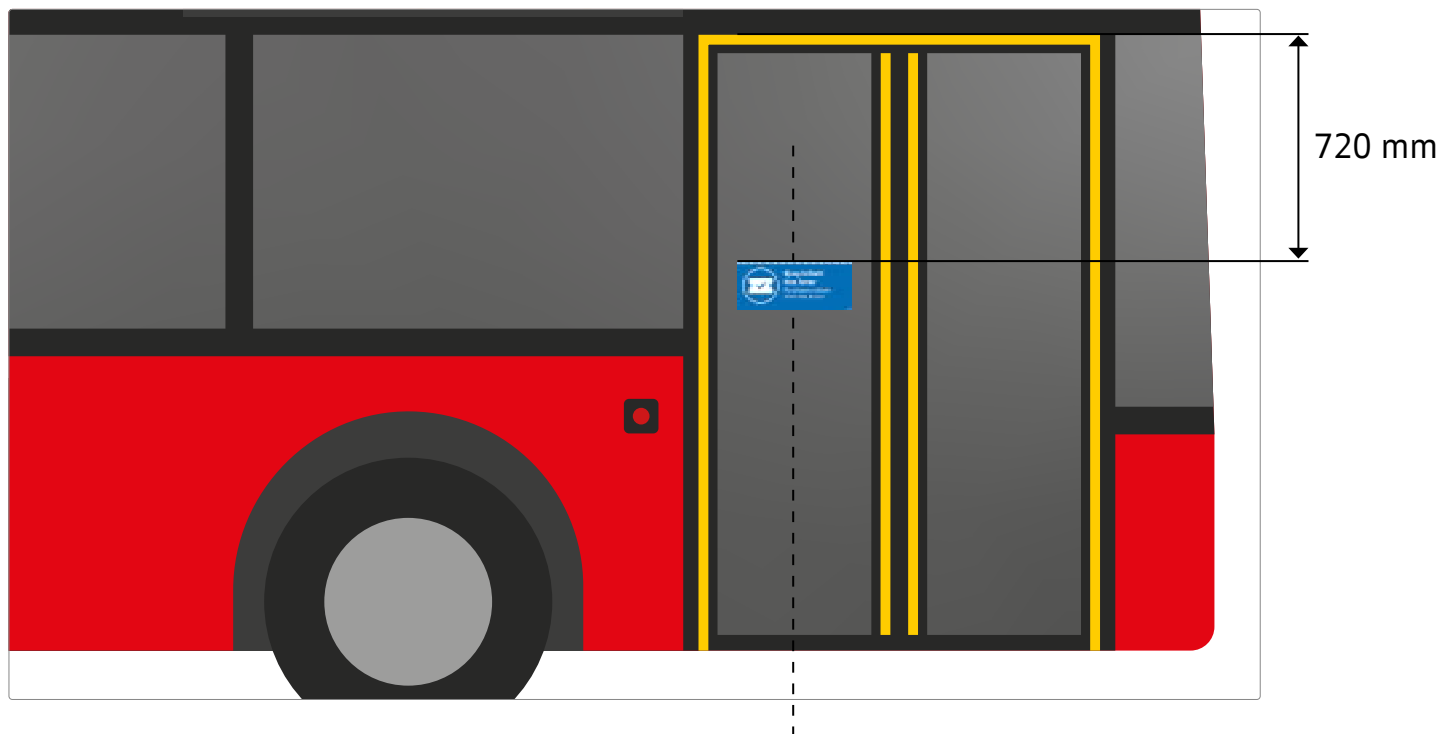
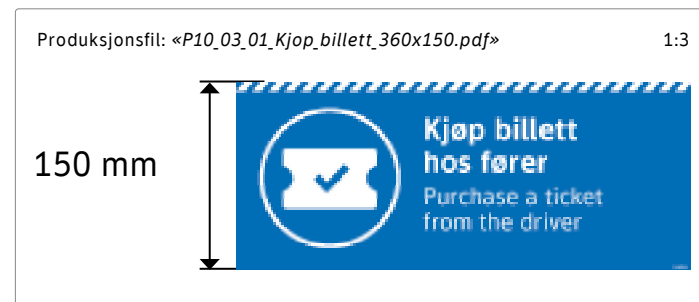
11 Billett-merker (fremste dør)

26

11.1 «Kjøp gyldig billett»-merket skal plasseres midtstilt på fremste dør/dører.

11.2 Merket skal måle 360 mm i bredden.

11.3 Fonten TID skal benyttes på alle merker

11 Billett-merker (bakre dører)

27

11.4 «Husk gyldig billett»-merker skal plasseres midtstilt på dør/dører.

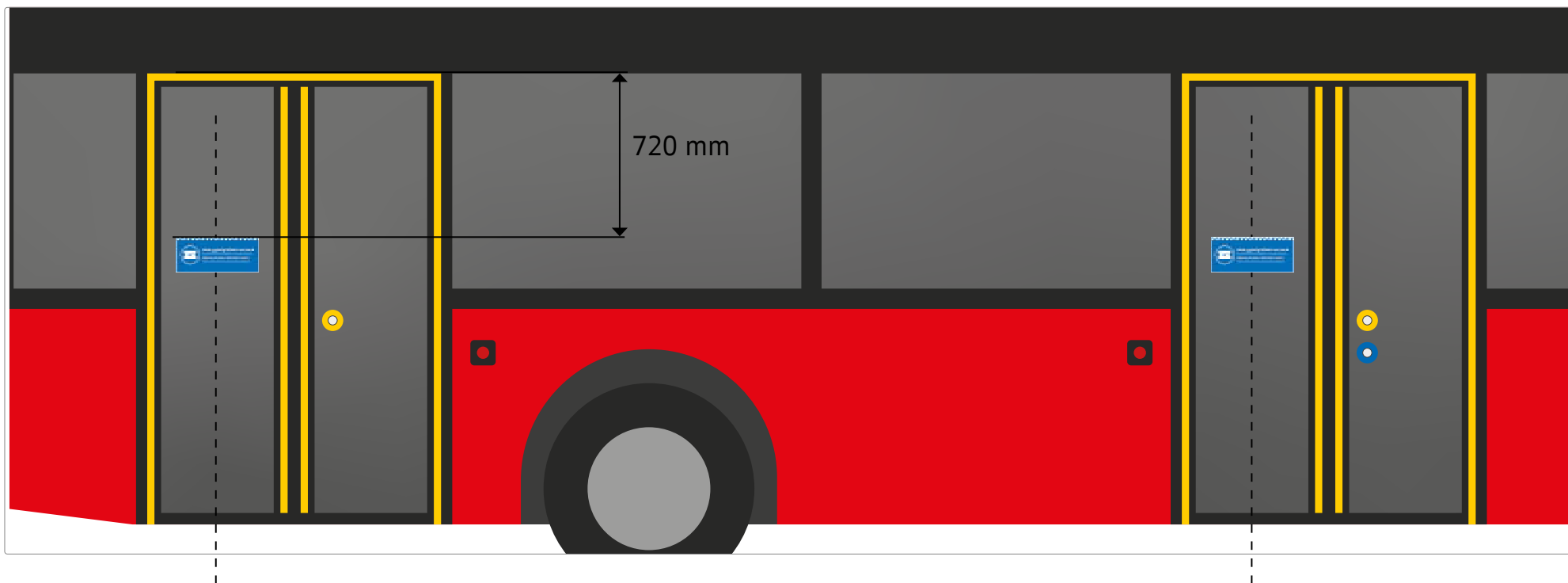
11.5 Merket skal måle 360 mm i bredden.

11.6 Fonten TID skal benyttes på alle merker

Produksjonsfil: «Husk_gyldig_billett_SL95_SL18_trikk+buss_360x150.pdf»

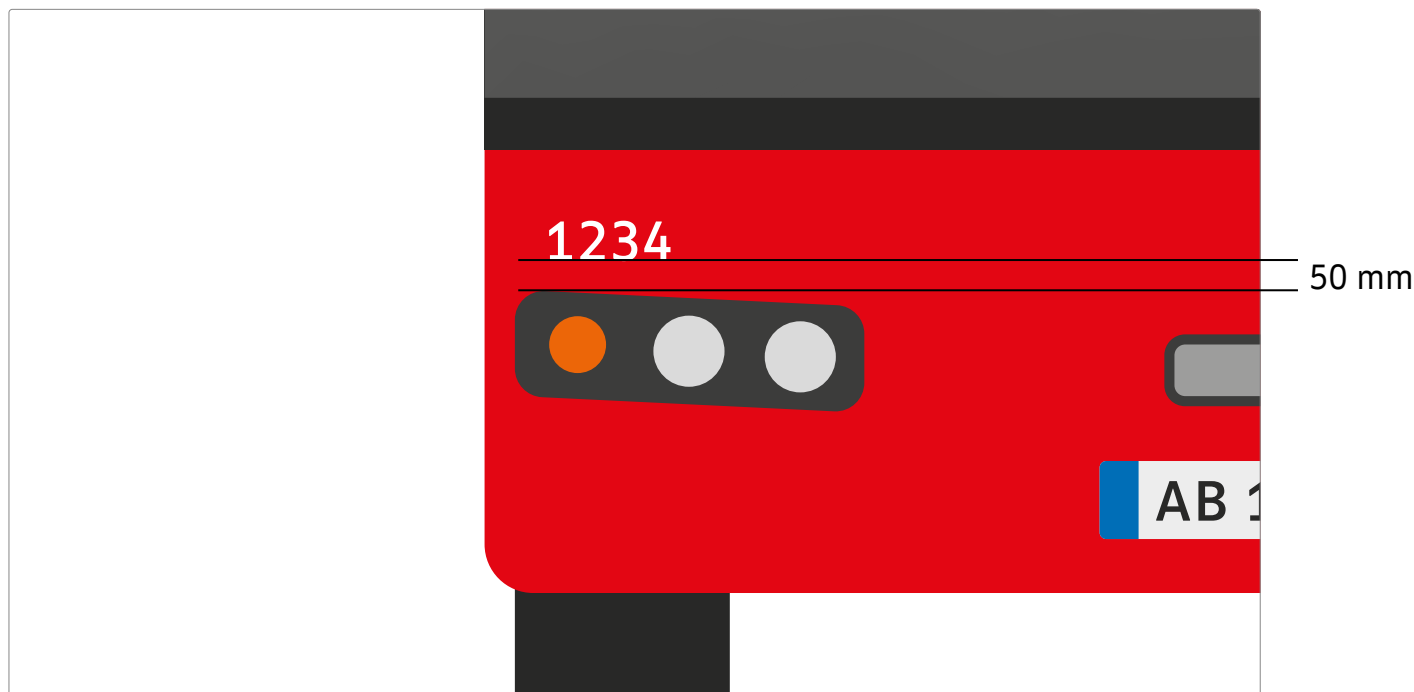
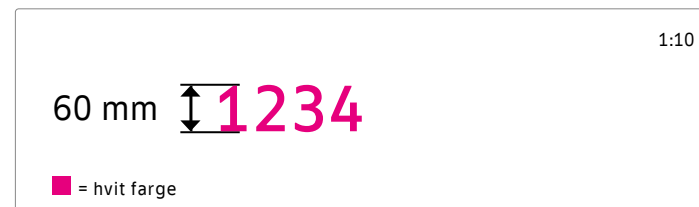
❗ Obs! Dette merket er tosidig.

12 Internnummer (front)

28

- 12.1 Internnummer skal være ensfarget hvit. Den skal plasseres mot venstre side av bussens front, over venstre frontlykt (bussen sett forfra), med 50 mm avstand fra lykt eller eventuelle platekanter.
- 12.2 Det er den enkelte Operatørs ansvar å gjøre klar produksjonsfil til internnummer. Internnummer skal være 60 mm i høyden, og ta i bruk skrifttypen TID Medium. TID Medium lastes ned på nettsiden *brand.ruter.no* under seksjonen *Identitet > Visuell profil > Typografi*.

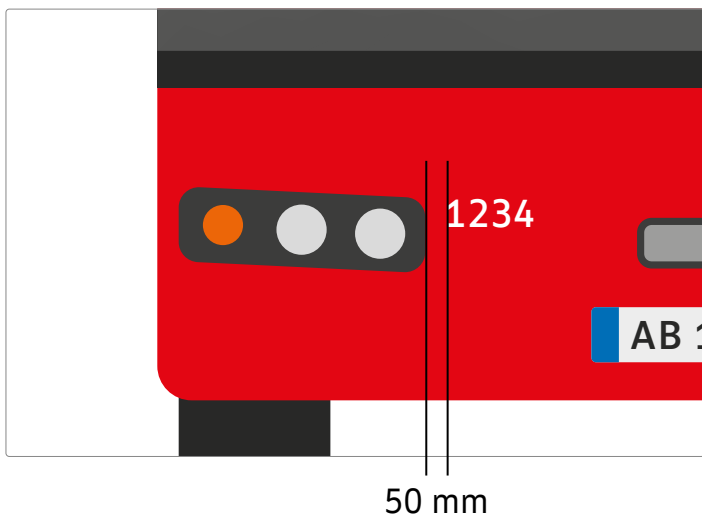
Alternative plasseringer

29

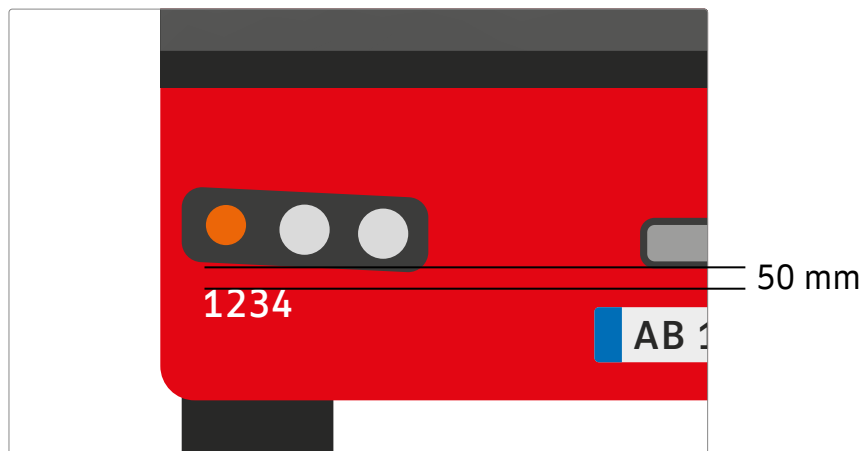
Internnummer (front)

- 12.3 Hvis det ikke er plass til internnummer som anvist kan en av de alternative plasseringene benyttes. Se illustrasjoner under.
- 12.4 Andre plasseringer utover disse alternativene kan også tillates, da plasseringen av dette merket er svært avhengig av bussens utforming. Om en annen plassering benyttes skal den likevel plasseres mot venstre side (bussen sett forfra), og så langt det går, med 50 mm avstand til platekanter.

Alternativ 1

Alternativ 2

13 Ruter logo (front)

30

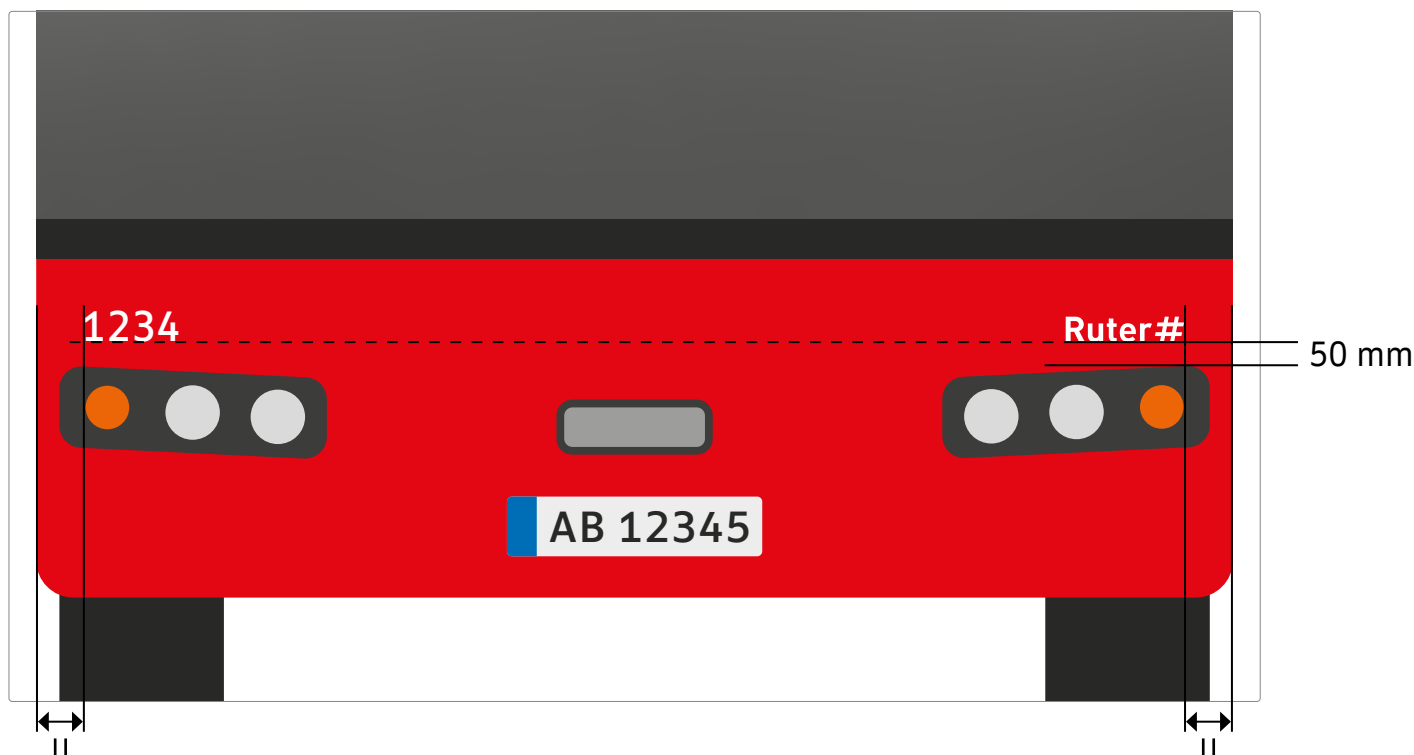
- 13.1 Ruters logo skal være ensfarget hvit. Den skal plasseres mot høyre side av bussens front, over høyre frontlykt (bussen sett forfra), med 50 mm avstand fra lykt eller eventuelle platekanter.
- 13.2 Dersom internnummeret på venstre side benytter en av de alternative plasseringene skal Ruters logo følge tilsvarende plassering på høyre side (bussen sett forfra), slik at plasseringen av disse speilvender hverandre så godt som mulig.

Produksjonsfil: «Ruter_logo_small_white.pdf»

1:10

50 mm **Ruter#**

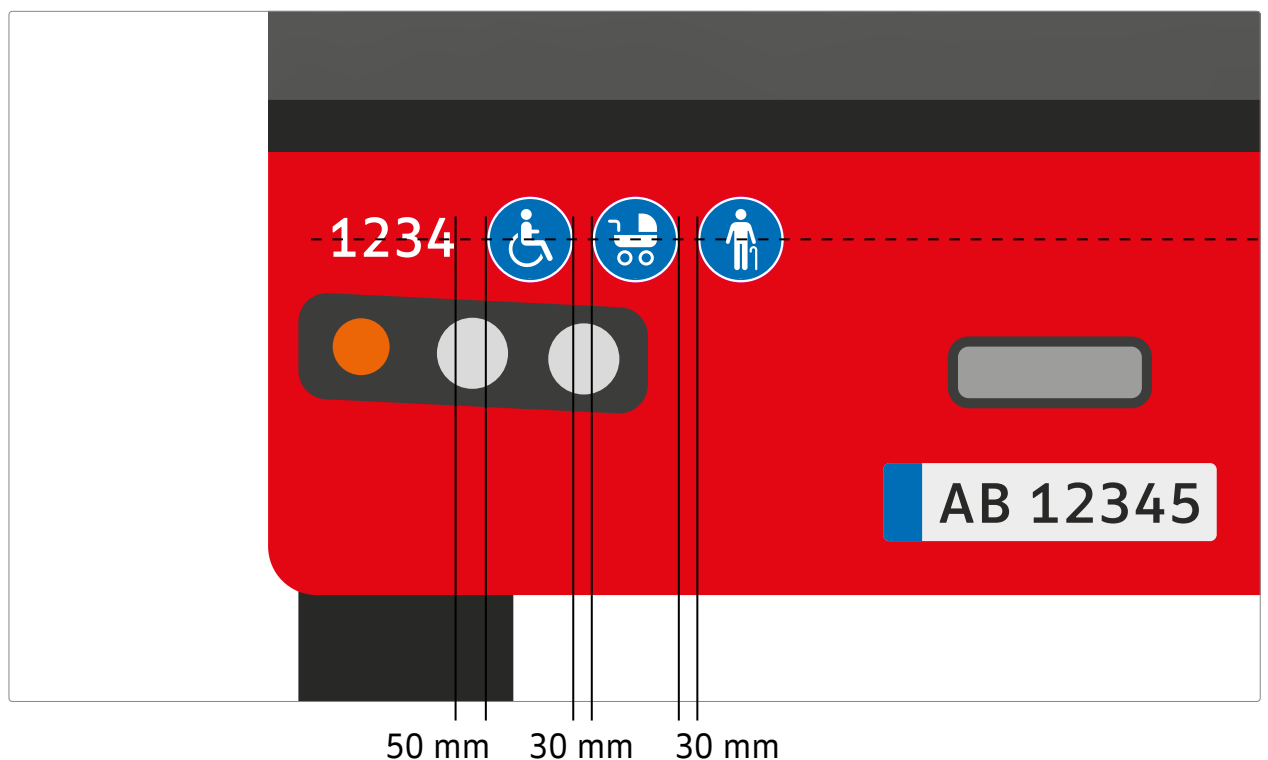
 = hvit farge

14 Merke for PRM (front)

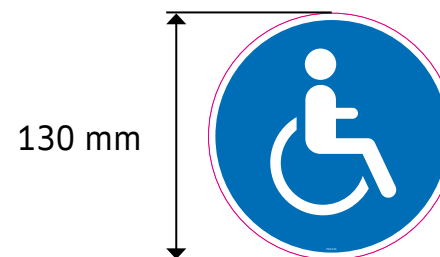
31

- 14.1 Merke for rullestol, barnevogn og eldre plasseres til høyre for internnummer, med 50 mm avstand. Merkene plasseres på én rad, midtstilt med internnummeret, og 30 mm avstand mellom hvert merke. Merkene plasseres i rekkefølgen som er vist på illustrasjonen.
- 14.2 Dersom internnummeret på venstre side benytter en av de alternative plasseringene må disse merkene også benytte en alternativ plassering. I disse tilfellene trenger de ikke lenger være plassert i forhold til internnummeret. Se neste side.

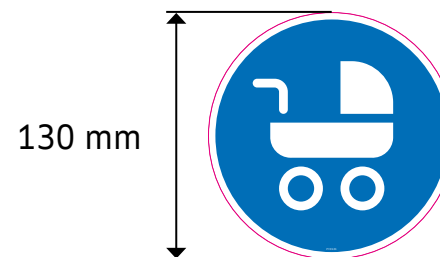
Produksjonsfil: «P6_01_01_Wheelchair_circle_130x130.pdf»

1:4

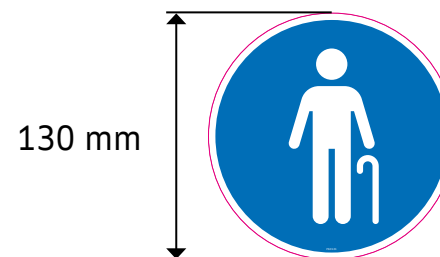
Produksjonsfil: «P7_01_01_Pram_circle_130x130.pdf»

1:4

Produksjonsfil: «P8_01_01_Elderly_circle_130x130.pdf»

1:4

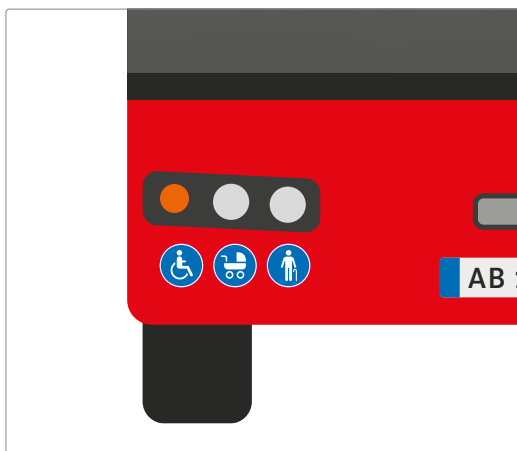
Alternative plasseringer

32

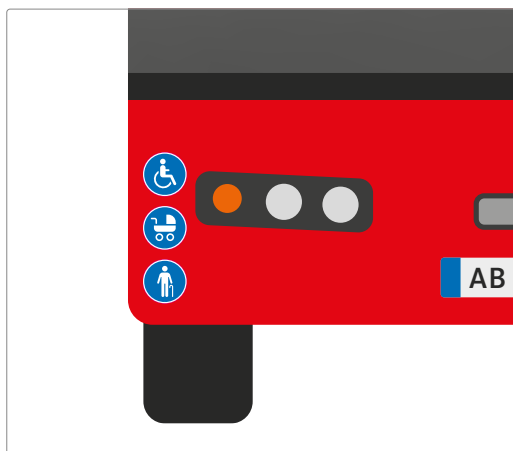
Merke for PRM (front)

- 14.3 Hvis det ikke er plass til merke for rullestol, barnevogn og eldre som anvist kan en av de alternative plasseringene benyttes. Benytt samme prinsipper for avstand mellom merkene.
- 14.4 Andre plasseringer utover disse alternativene kan også tillates, da plasseringen av disse merkene vil være svært avhengig av bussens utforming. Om en annen plassering benyttes skal de likevel plasseres mot venstre side, og så langt det går, plasseres på én linje, og med uniform avstand mellom hvert merke.

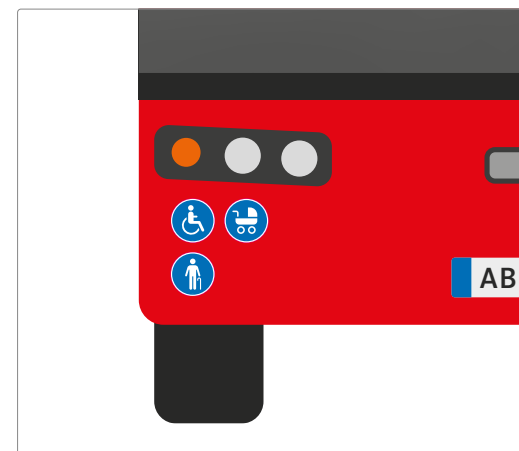
Alternativ 1

Alternativ 2

Alternativ 3

15 RuterBy (venstre)

33

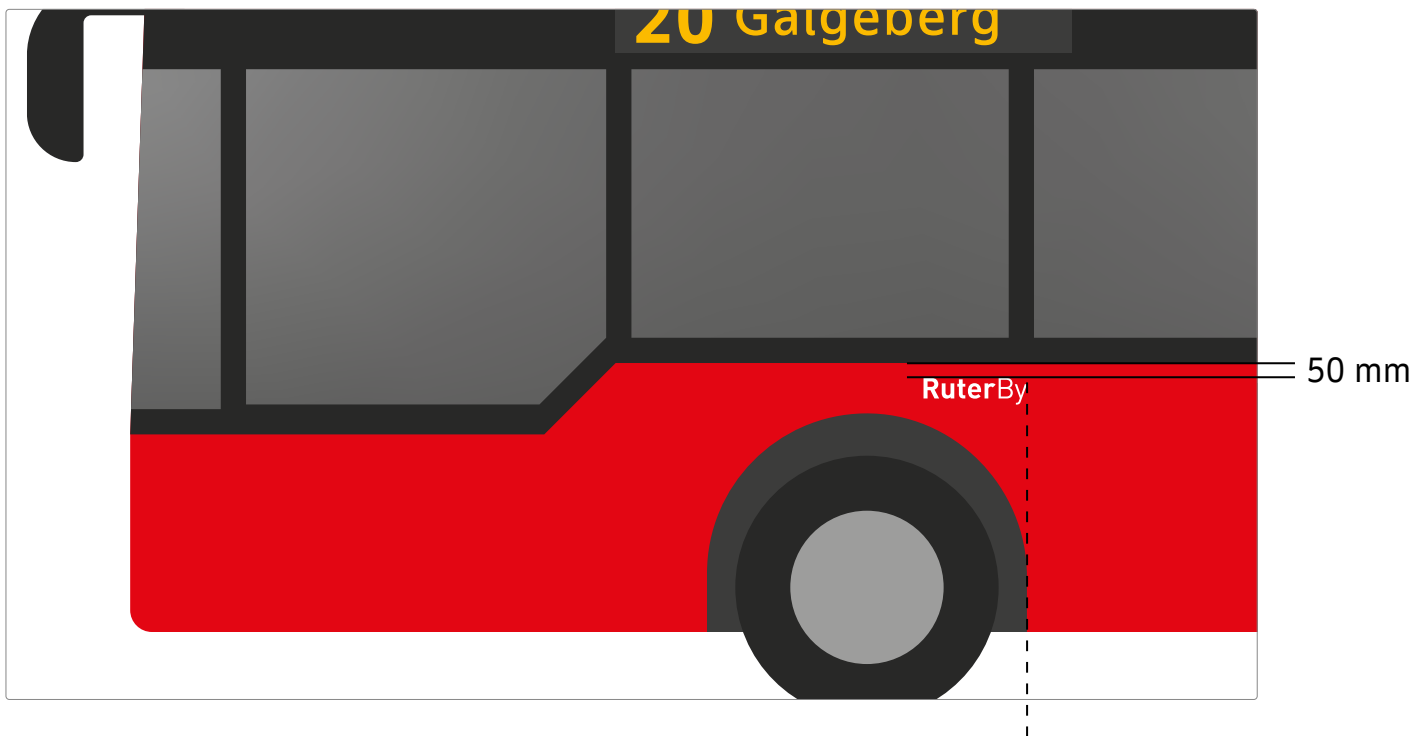
15.1 RuterBy-merket skal være ensfarget hvit. Den skal plasseres over fremre hjulbue, i kant med dens høyre side. Det skal være 50 mm avstand til plate/vinduskant over.

Produksjonsfil: «Ruter_logo_white.pdf»

1:10

70 mm

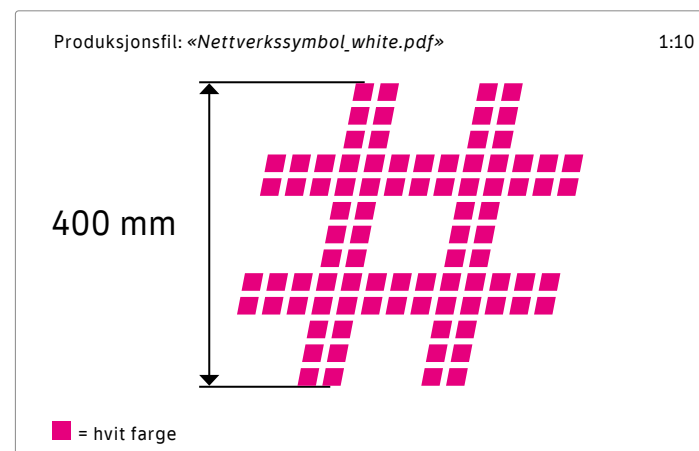
■ = hvit farge

16 Nettverkssymbol (venstre)

34

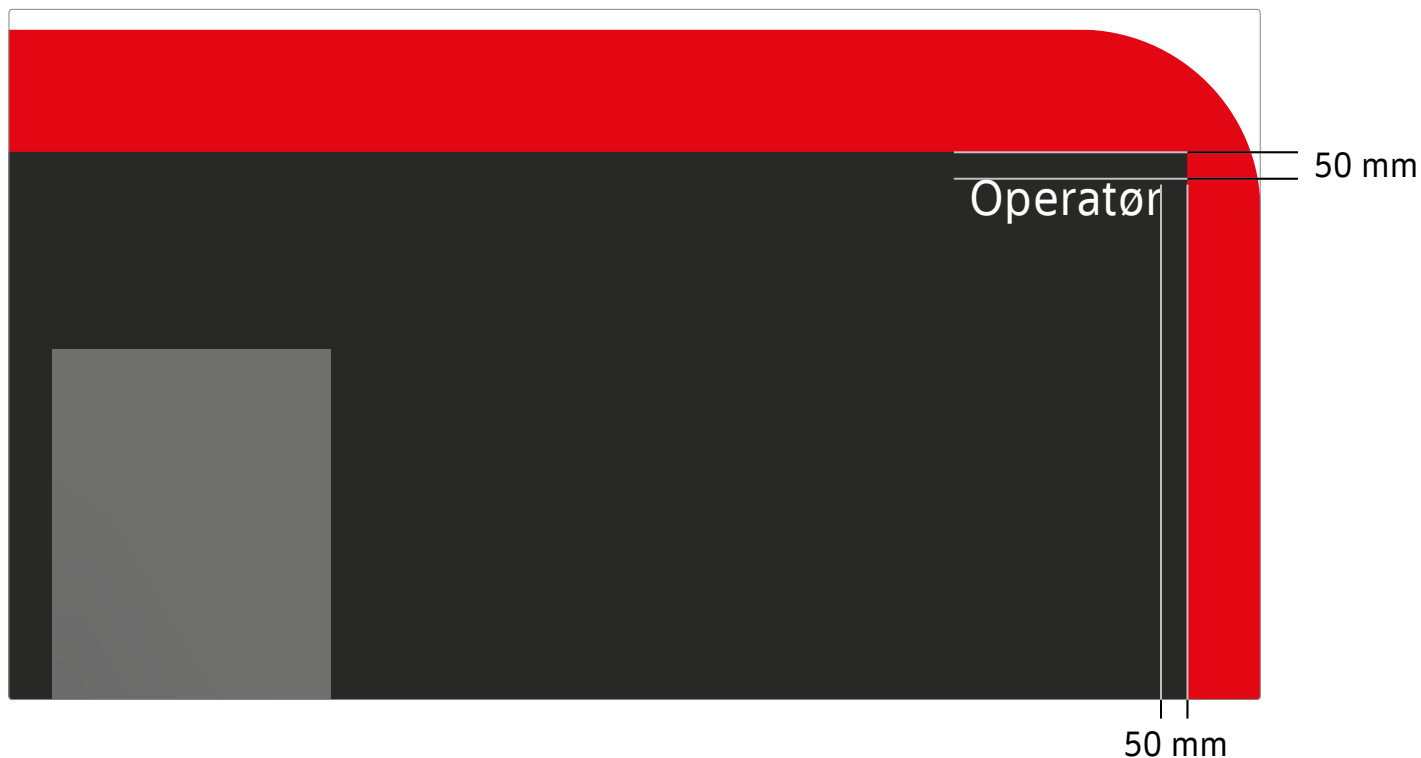
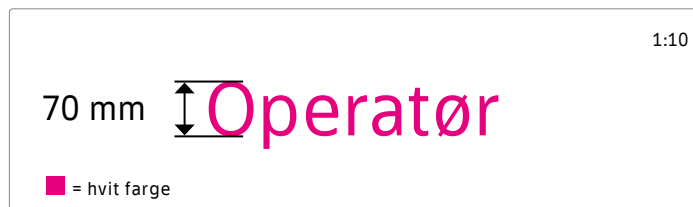
16.1 Nettverkssymbolet skal være ensfarget hvit. Den skal plasseres midtstilt mellom de to forreste hjulbuene. Det skal være 50 mm avstand til plate/vinduskant over.

17 Operatørens logo (venstre)

35

- 17.1 Operatørens logo skal være ensfarget hvit. Den skal plasseres bakerst på bussen, over og/eller til høyre for bussens bakerste vindu, på mørk plate eller glass. Det skal være 50 mm avstand til platekant over og til høyre for logoen.
- 17.2 Det er den enkelte Operatørs ansvar å gjøre klar produksjonsfil for sin logo. Logoens tekst skal være 70 mm i høyden (versalhøyden).

18 Internnummer (bak)

36

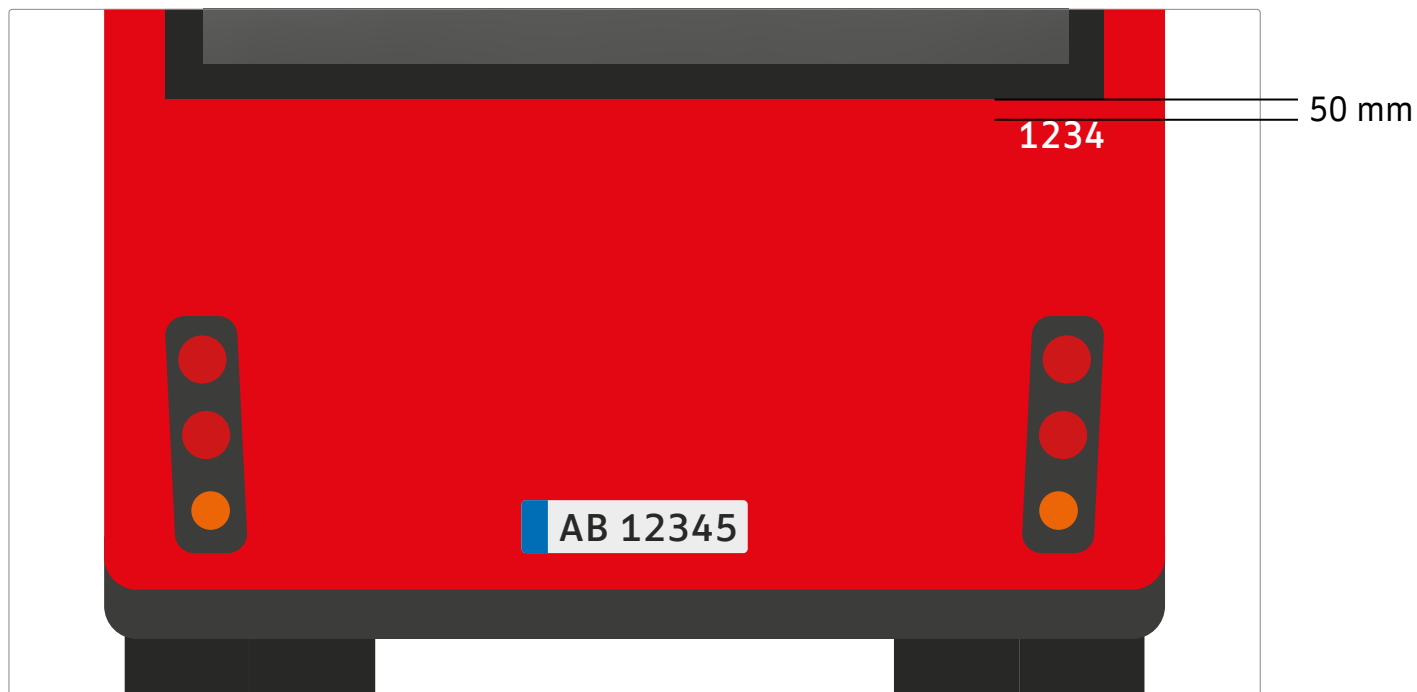
18.1 Internnummer skal være ensfarget hvit. Den skal plasseres på høyre side av bussens bakside, opp under vinduet. Det skal være 50 mm avstand til vinduet eller eventuelle platekanter.

18.2 Det er den enkelte Operatørs ansvar å gjøre klar produksjonsfil til internnummer. Internnummer skal være 60 mm i høyden, og ta i bruk skrifttypen TID Medium. TID Medium lastes ned på nettsiden *brand.ruter.no* under seksjonen *Identitet > Visuell profil > Typografi*.

1:10

60 mm

 = hvit farge

Innvendig

19 Holdere til plakater

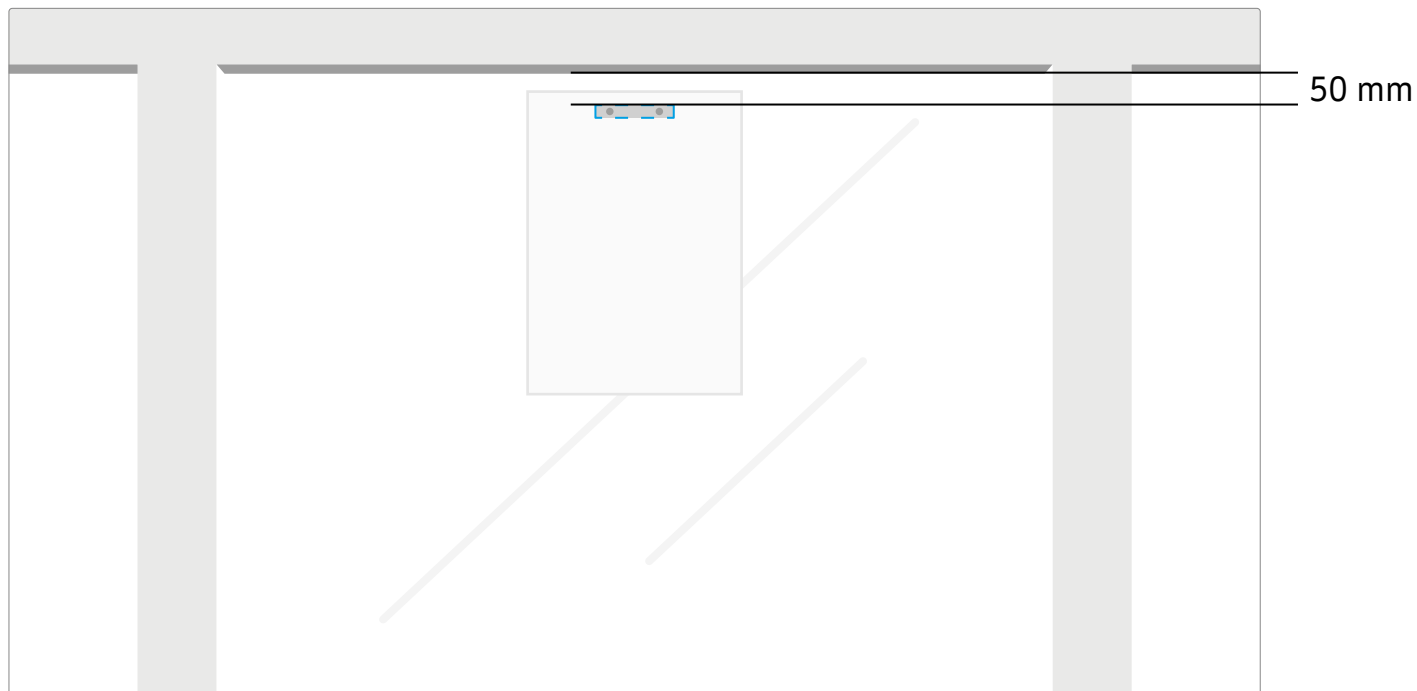
38

19.1 I busser som skal benytte reklameplakater skal det plasseres følgende antall holdere for oppheng av plakat:

- Singelbuss: **10** holdere
- Boggibuss: **14** holdere
- Leddbuss: **14** holdere

19.2 Holderne plasseres øverst på vindu, jevnt fordelt over hele bussen. Det skal være 50 mm avstand til vinduskant, eller eventuelle merker. Vær oppmerksom på at selve plakaten er 297 mm bred og 420 mm høy (A3).

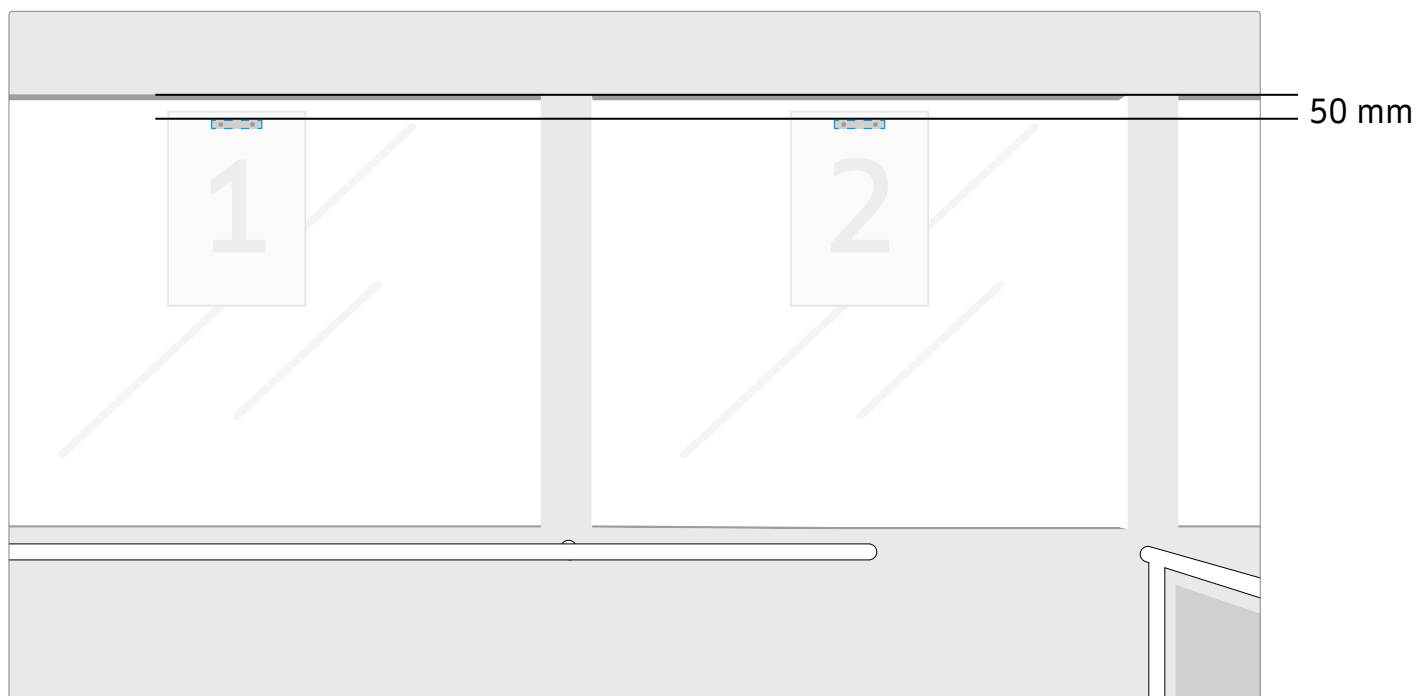
19.3 Plakater som henges opp skal være minst mulig til hinder.

19 Holdere til plakater

39

19.4 I fleksområdet skal det alltid være to holdere. Dersom det er mulig plasseres disse på hvert sitt vindu. Den ene av disse holderne vil være forbeholdt informasjonsplakat om driftsavvik.

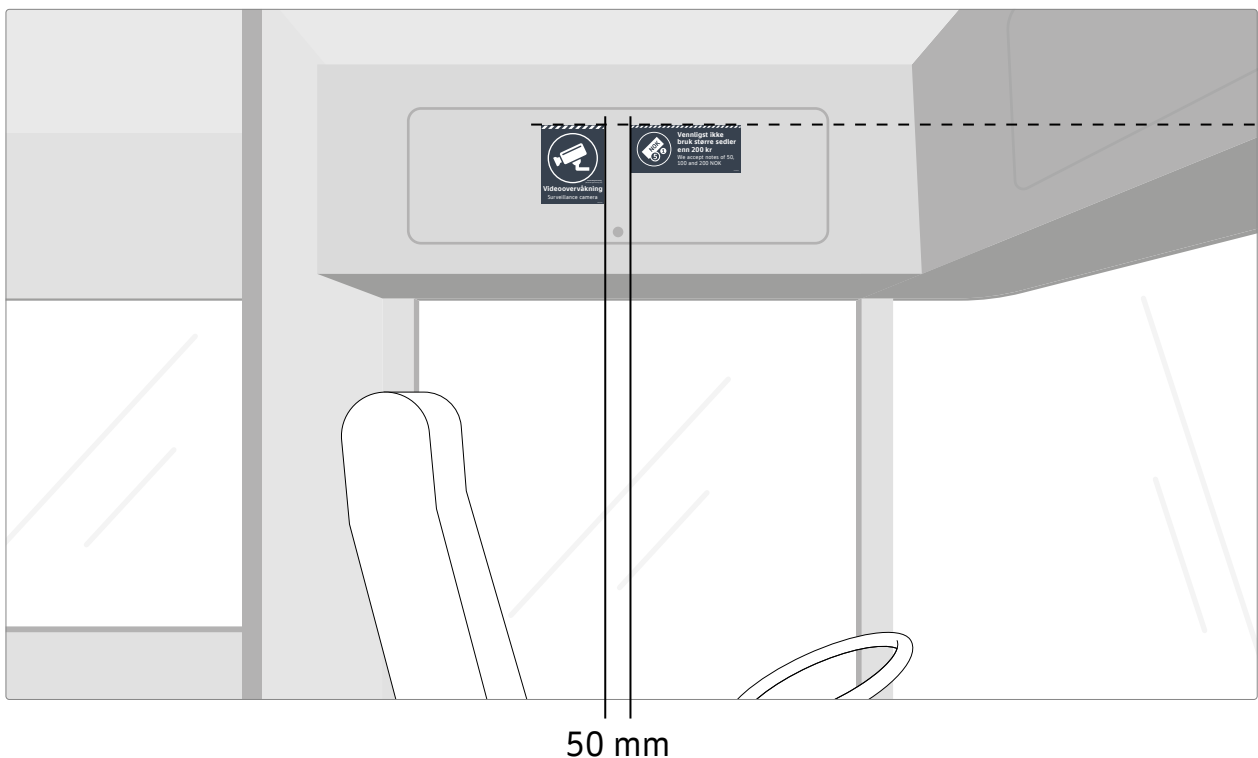

20 Merking ved førerområde

40

20.1 Over førerens plass plasseres merke «Videoovervåking» og merke «Vennligst ikke bruk større sedler enn 200 kr», slik at begge disse er synlig for ombordstigende. Merkenes toppskravur skal være på linje med hverandre. Det skal være 50 mm avstand mellom merkene, og til eventuelle kanter. Er det lite plass kan avstanden reduseres til 10 mm.

20.2 På merke «Videoovervåking» må teksten [Behandlingsansvarlig AS] erstattes med navn på Operatør før merket produseres.

Produksjonsfil: «i10_01_01_Surveillance_camera_120x150.pdf»

1:4

Produksjonsfil: «i11_02_01_Cash_payment_210x90.pdf»

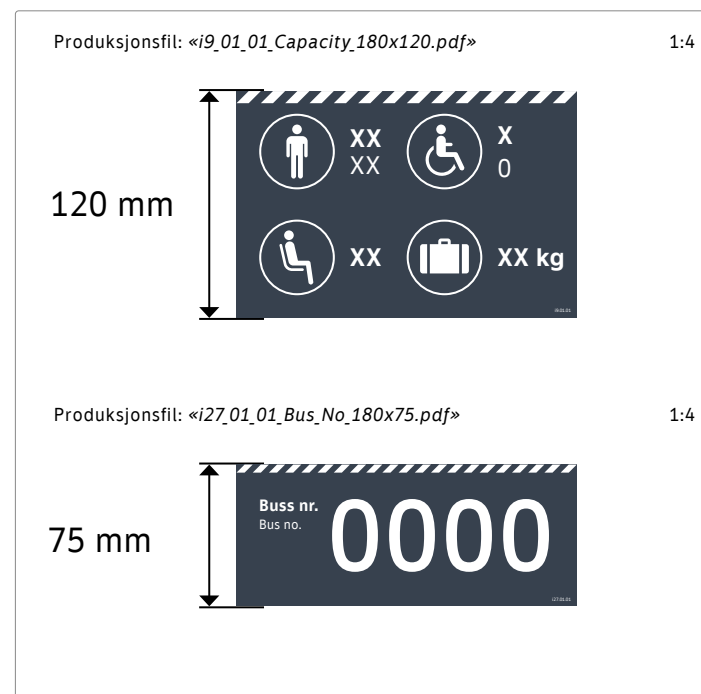
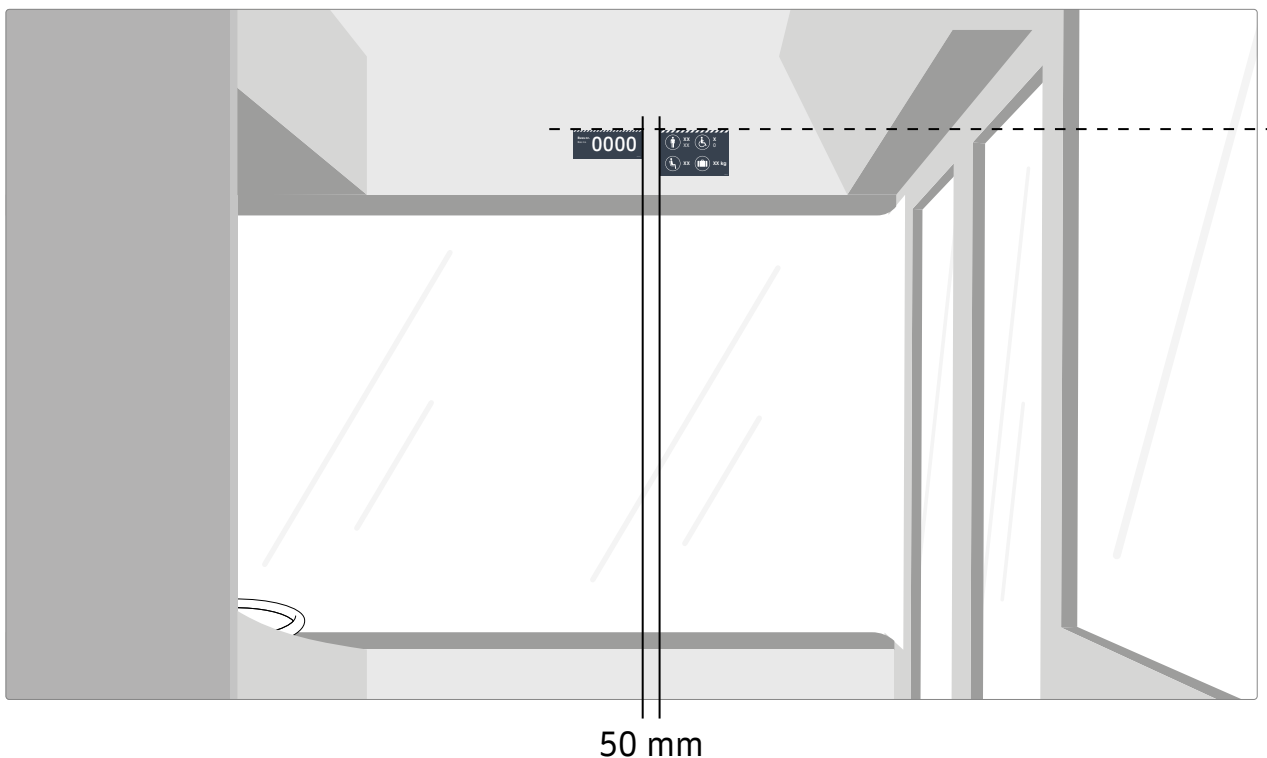
1:4

20 Merking ved førerområde

41

- 20.3 Merke for kapasitet og merke for bussens nummer plasseres over frontvindu mot høyre side, slik at dette vender bakover i bussen. Merkenes toppskravur skal være på linje med hverandre. Det skal være 50 mm avstand mellom merkene, og til eventuelle kanter. Er det lite plass kan avstanden reduseres til 10 mm.
- 20.4 På merke for kapasitet må riktig antall passasjerer og eventuell bagasjevekt fylles inn før merket produseres.
- 20.5 På merke for bussens nummer må bussens internnummer fylles inn før merket produseres.

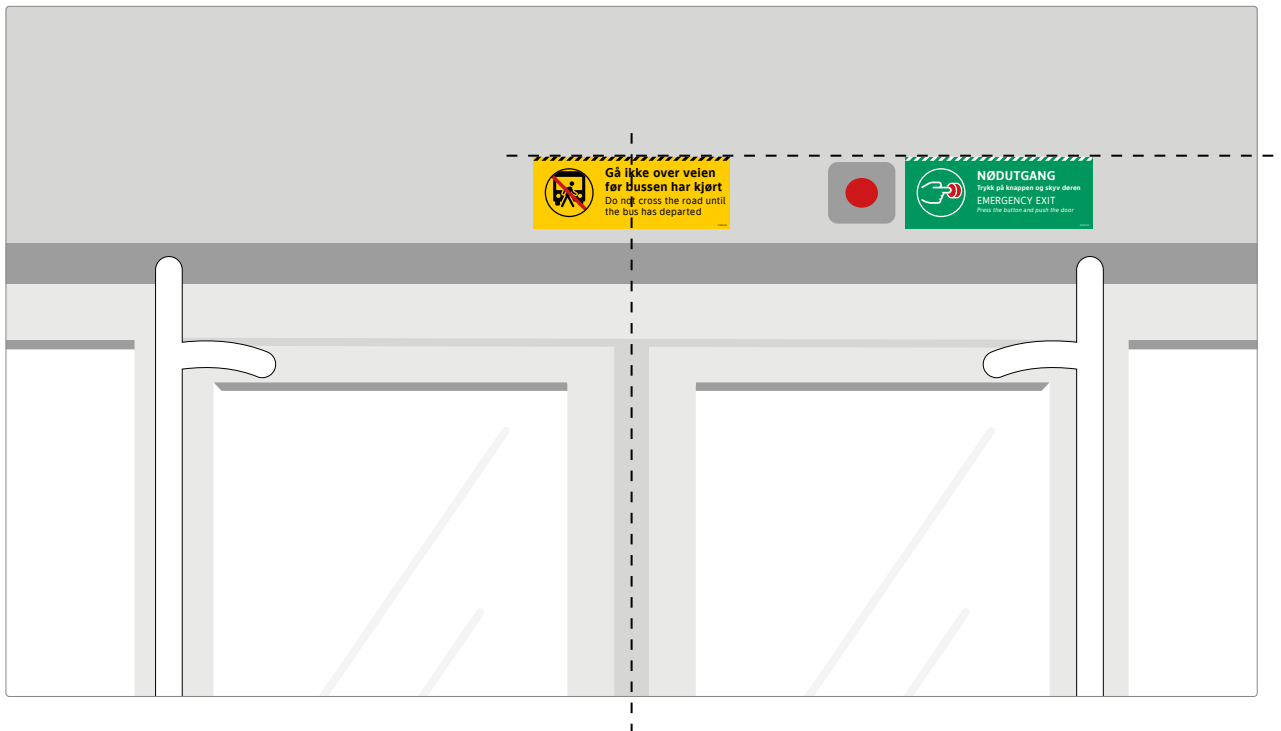
20 Merking ved dørene

42

- 20.6 Merke «Gå ikke over veien før bussen har kjørt» plasseres midtstilt over dører, med unntak av fremre dør. Det skal være minimum 50 mm avstand til andre merker, kanter, eller eventuelle knapper/brytere for nødutgang. Er det lite plass kan avstanden reduseres til 10 mm, eventuelt kan også merket forskyves noe mot høyre eller venstre.
- 20.7 Dersom situasjonen tillater det skal dette merket plasseres på lik høyde som merke for nødutgang. Hvis merke for nødutgang har en plassering som gjør at dette er uhensiktsmessig kan dette punktet sees bort fra.

Produksjonsfil: «F3_02_01_Do_not_cross_210x75.pdf»

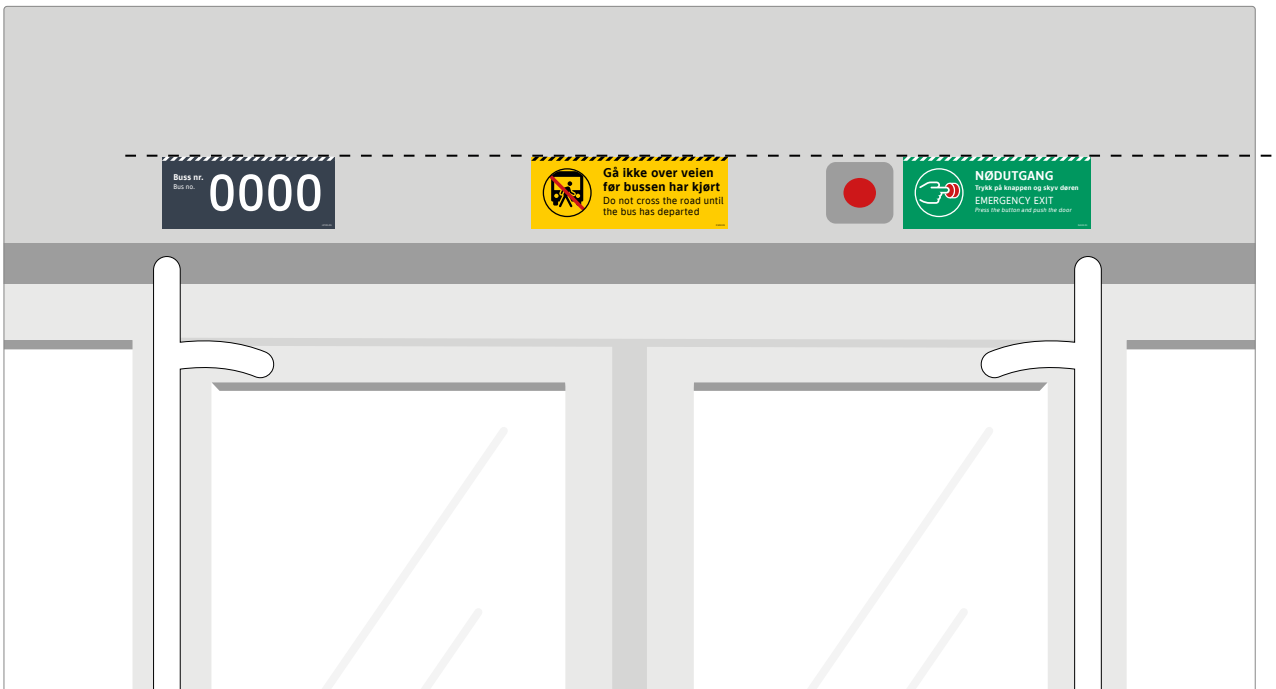
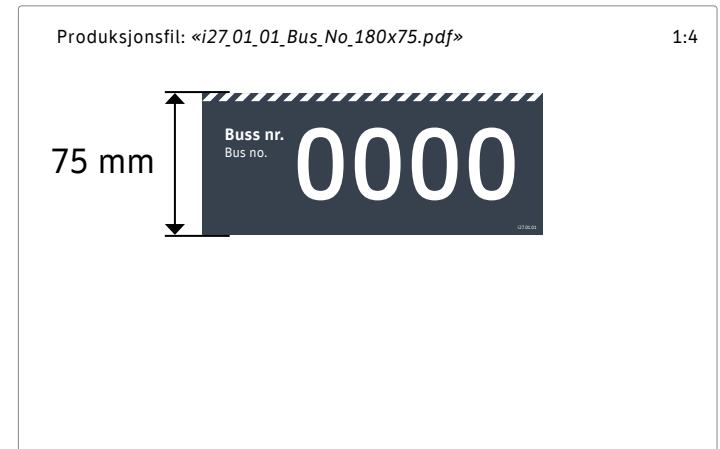
1:4

20 Merking ved dørene

43

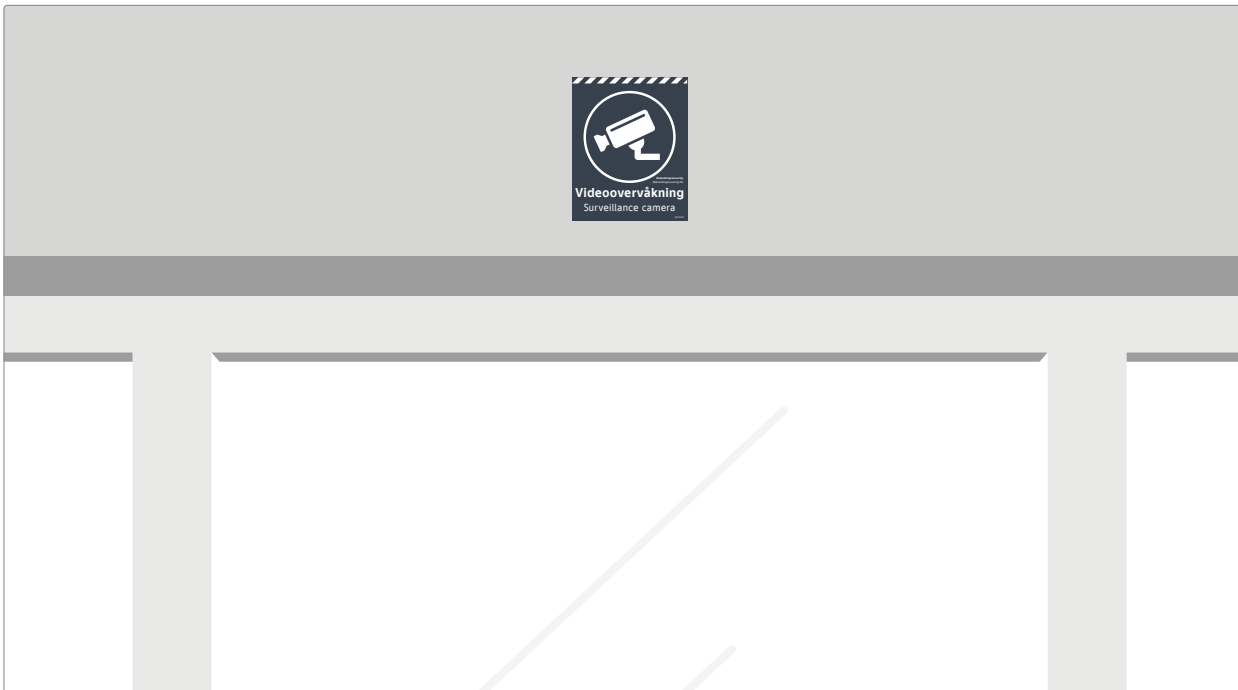
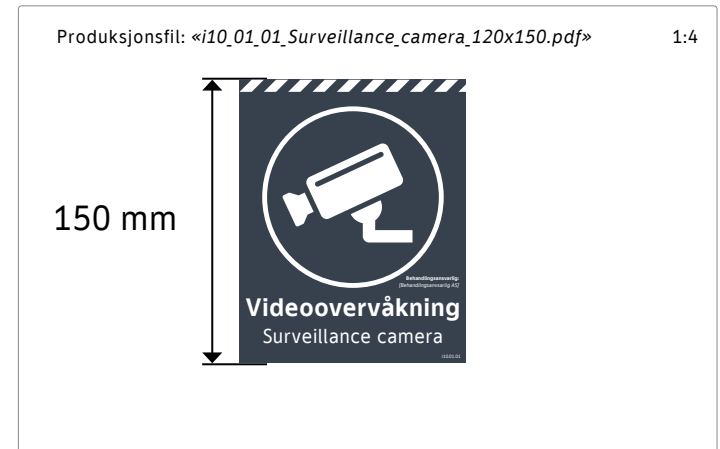
- 20.8 Merke for bussens nummer plasseres over dører mot venstre side, med unntak av fremre dør. Det skal være minimum 50 mm avstand til andre merker eller kanter. Er det lite plass kan avstanden reduseres til 10 mm.
- 20.9 Dersom situasjon tillater det skal dette merket plasseres på lik høyde som merke for nødutgang og/eller merke «Gå ikke over veien før bussen har kjørt».
- 20.10 På merke for bussens nummer må bussens internnummer fylles inn før merket produseres.

20 Merking ved dørene

44

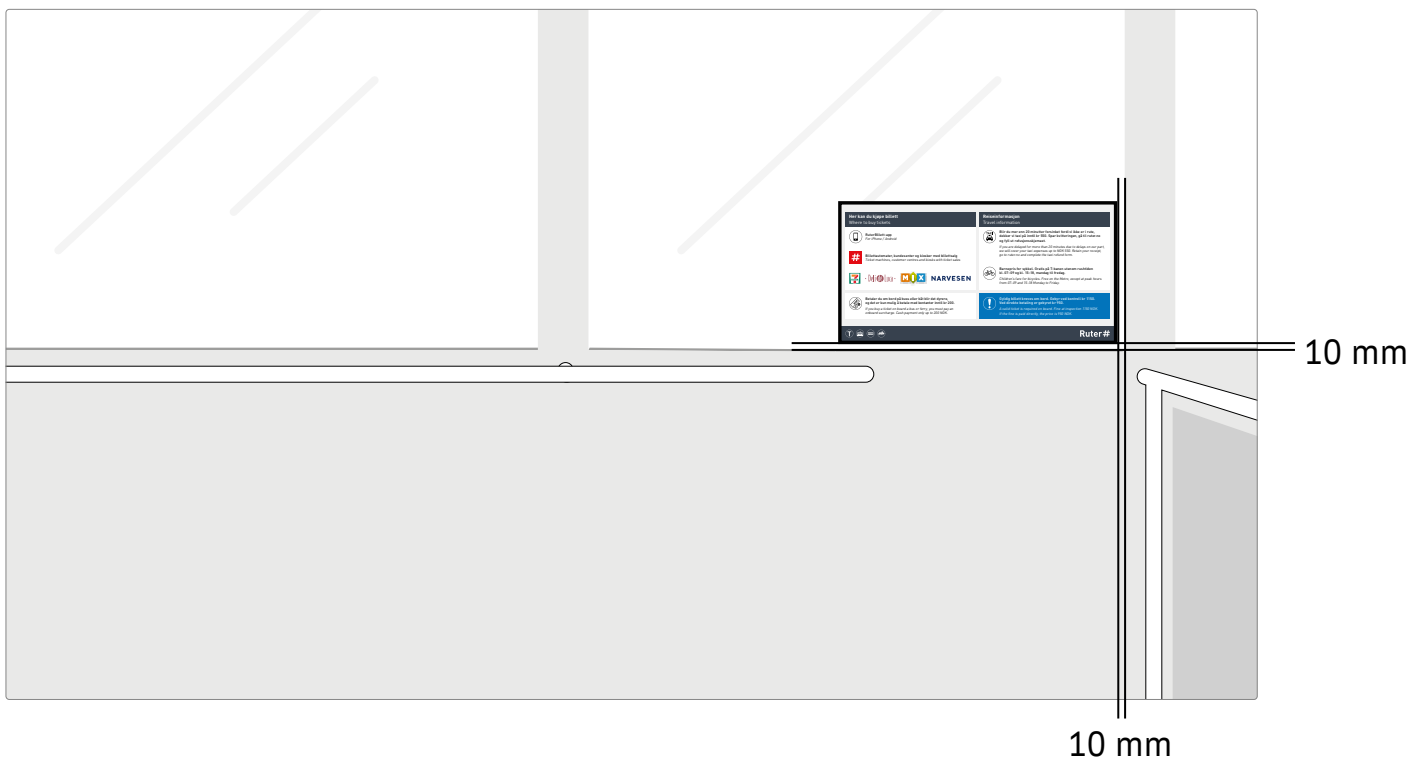
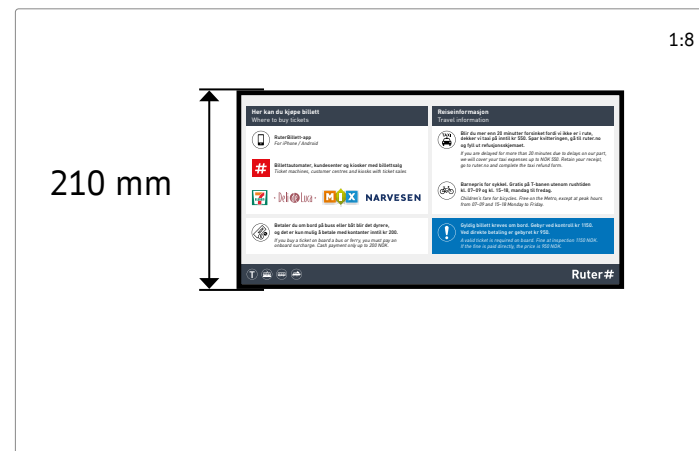
- 20.11 Merke «Videovervåking» plasseres vis-à-vis døren, i takbuen på bussens førerside, slik at denne er synlig for kunder som stiger om bord. Det skal være 50 mm avstand til eventuelle kanter. Er det lite plass kan avstanden reduseres til 10 mm.
- 20.12 Teksten [Behandlingsansvarlig AS] erstattes med navn på Operatør før merket produseres.
- 20.13 For plassering i førerområde se punkt [20.1](#).

20 Merking i fleksområde

45

- 20.14 Oblat med betalingsinformasjon plasseres i nedre høyre hjørne på vinduet i fleksområdet. Det skal være 10 mm avstand til vinduskant.
- 20.15 Merket plasseres på en sort bakgrunnsfolie. Ferdigprodusert merke og sort bakgrunnsfolie blir levert av Oppdragsgiver.
- 20.16 I eldre busser der betalingsinformasjon tidligere har vært plassert på en informasjonsvegg, så skal denne informasjonsveggen fjernes.

21 Merking av kortleser

46

- 21.1 Alle kortlesere i bussen skal være merket med grønt IO-merke med hvitt symbol og tekst.
- 21.2 Merket skal være heldekkende på flaten som kortet kan leses av på, og kan derfor trenge justeringer avhengig av kortleserens fasong. Oppdragsgiver tilpasser produksjonsfilen etter egne mål.
- 21.3 Kortlesere der merket vises på en skjerm behøver ikke ytterligere merking.

